

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер 13-го Септембра, 1906. Число 37.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, September 13, 1906. No. 37

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Август 1906.

За померших членів або їх жінок і за случай ка- ліцтва виплачено:	
1) Від. ч. 10, Стефан Петровский, умер Авг. 2, 1906	1000 дол.
2) Від. ч. 41, Юрій Ясінко, умер Авг. 11, 1906	1000 „
Від. ч. 78, Іван Плавчан, умер Авг. 21, 1906	1000 „
Від. ч. 1, Марія, жена Івана Юхи, умерла Авг. 8, 1906	400 „
Від. ч. 33, Марія, жена Петра Крупи, умерла Авг. 11, 1906	400 „
Від. ч. 21, Николай Гальчак, за утра- ту правої ноги	200 „
Разом	4000.00
Платня головних урядників за Авг.	155.00
Адміністрація „Союза“ за Август	117.89
Весь розхід вносить	4272.89

Розмет платить 5.929 членів записаних на ціле посмертне і 491 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне 84 цент. а на половину посмертного 49 цент.

К. Курчів, предсідатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що приймаючи від 1. Августа 6. р. членів до Р. Н. С. маєте від кождого нововступаючого відбрати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цент.. 3) відзнака 75 цент., 4) книжочка 10 цент., 5) на фонд резервовий 2 цент., 6) фонд бідних 1 цент. і 7) фонд народний 1 цент. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевешали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який инший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

Відозва

до всіх місцевих Секретарів Руского Народного Союзу.

Поважани ПП. Секретарі!

Як Вам відомо, на IX. Головній Конвенції Союзу, вибрано мене рекордовим Секретарем нашої організації. Обов'язком моїм єсть: провадити вписову книгу всіх членів Р. Н. Союзу, приймаючи або вимазу-

вати членів, на підставі Статута Р. Н. Союзу і т. д.

Для того прошу, всякі зміни членів, які заходять в Ваших братствах, як: **декларації новоприступивших членів, повідомленя о вимазаних членах, переступні листи, зміни посмертного, хто оженив ся, хто умер і т. п. писати на адресу:**

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Всі повижші зміни прошу мені засилати так, щоби я їх одержав найдалше до 29-го дня в кождім місяці; бо на 30-го замикає ся рахунок членів Союзу і розраховує ся розмет.

Хто за пізно — по замкненню рахунків надішле переміни свого братства, то такі переміни не будуть важні аж доперва на сідуючий місяць.

Всі справи грошеві: чеки, моні-ордери і т. п., прошу посилати так як і до тепер на адресу:

S. Jadowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

З поважанем
Геодозій Лабовский,
рекорд. секр. Союзу.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Вересень	
13 Ч.	По л. п. Пр. Б.
14 П.	Вересень, Сим.
15 С.	Маманта, Йоана
16 Н.	15. Антима
17 П.	Вавила, Мойсея
18 В.	Захарій
19 С.	Чудо Арх. Мх.

Вийшла нова книжка „Читальні“ чч. 27—28 за місяць Юлій і Август 1906. Книжочка ся містить в собі драматичний образ п. з. „В Старім і Новім краю“, який дуже надає ся для аматорських театральних представлень і сьмішну історію „Стадник“ про се,

як одного панича взяли через помилку за бика. Ціна книжочки лиш 25 центів. Хто хоче діставати кожду книжочку, яка виходить з „Читальні“, платить \$1.50 на рік. Адресувати:

Czytelnia,
Box 353, Scranton, Pa.

Минушого Вівторка, дня 4-го Септембра, о. Павло Тимкевич відїхав до краю, кораблем Кронпринц Валгелм.

Нову часопись став видавати п. А. Хромовский в Нью Йорку. Зовесь она „Роботник“; виходить два рази на місяць а коштує на рік \$1.50; правописи уживає етимологічної.

Около 1000 трачок в в Джорджії стоїть без роботи, бо північні і східні гандлярі дерева не хотять приймати тамошнього дерева з коротколистої сосни.

В Фріленд, Па. G. V. Markle & Co. почали знов копати угле в майні Гайленд Но. 1, яка була вже занехана більше як 20 літ.

В околиці Питсбурга, Па. е так велике запотребоване угльових і коксових кар, що компанії не годні їх достарчити.

В Гейзелтон, Па. відкрилось велике циганство з ситизеньскими паперами. Іменно показалося, що більше як 100 чужинців зістали опукані, бо хоч мали папери і за них поплатили, однак їх імена не були записані в суді. Ввиду сего їх папери неважні.

В Нью Йорку існує Товариство для Італійських Імігрантів. В протягу Априля, Мая і Юнія сего року, зголосилося до сего товариства 12,359 Італійців. Товариство се має своїх агентів на Еліас Айленд, помагає імігрантам вишукувати роботу, вишукує їх родини та подає їм всякі другі інформації.

Товариство Жидівських Жінок в Питсбургу, Па. засновало бюро для інформації імігранток. Бюро се містить ся в божниці на улици Вашингтон, отворене від 7 до 9 вечер. Їго задачею помагати знаходити роботи, родини і відповідні мешкання для імігранток: жінок і дівчат.

Єзуїти вибрали сими днями нового генерала, або як его звуть „чорного папу“, на місце помершого Мартина. Є ним Німець Вернц. Папа не дав Вернцови поцілувати себе в па-тинок, коли той ему представив ся.

В Філадельфії, Па. поліція арештувала соціалістичних бесідників, котрі говорили під голим небом, зе те, будім то они спинали рух і були причиною збіговища.

Часопись „Echo Kanadyjskie“, яка виходить в Виніпегу, в Канаді, доносить, що п. „Мусьо“ Рудницький, звисний зі своїх попередних справок, засновав в спілці з Жидами, Німцями і Поляками новий офіс, в яким намірає полювати на долари руских і польских робітників.

Наконець видруковано в Росії Євангеліє Господа Нашого Ісуса Христа від Матея славянською і українською мовою. Євангеліє надруковано фонетикою з благословення Синоду в московській синодальній друкарні. Ціна его 25 копійок. Дальші частини Нового Завіту в друку.

Помимо голоду і анархії, які панують в Росії, дохід з продажі горівки підскачав в посліднім році о 26 мільонів доларів. Видно, що журба і нужда, се невідлучні сестри піяньства.

В Швайцарії відбулась конвенція прихильників міжнародного штучного язика, що звесь есперанто. Язык сей має бути дуже легкий до вивчення. Число прихильників сеї мови стало зростає. Вже друкують ним книжки, газети, навіть говорять проповіді. О скільки сей язык есперанто покажесь практичним, побачимо в будучности.

Сими днями прийшов до Берлина до німецького цісаря один турецький теля поскаржити ся на одного високого турецького урядника, що той не заплатив ему за збудоване тартаку. Видно, що не лише Русини ходять скажати ся до найяснішого „Тата“.

Послідніми часами збанкрутовало кілька великих банків, завдяки злочинствам їх урядників. Се повинно бути осторогою для наших людей, бо если банкрутують банки, що мають над собою контролю і мусять складати величезні суми як депозит, заки їм дозволять отворити бизнес, то тим скорше можуть збанкрутовати приватні „банки“, які не мають над собою жадної контролі ні заруки. Таких „банків“ є повно. Закладають їх всіляки жидики, дяшки і т.

п. люди незвісної минувшини, виписують на вікнах великий sign „Банк“ — і люди зносять туда свої тяжко запрацьовані центи нераз на се тільки, щоб їх ніколи більше не побачили. Одиною зарукою і маєтком таких банкірів у яких напі люди складають гроші — є подерті штани банкера... Заощаджені гроші вкладайте до банків державних, а сли маєте більшу суму, то поділіть єї між два або три банки.

Оден Італієць написав книжку, в якій описує різні способи, якими газетарі старали ся зискати як найбільше читачів для своїх часописей. В Еспанії оден газетар друкував свою газету фосфоризованим чорнилом так, що газету можна було читати і в ночі; инший друкував свою газету на листках капусти так, що чоловік прочитавши газету міг єї зїсти. Ще инший обіцяв своїм читачам, що если будуть сталими передплатниками через 30 літ, то він дасть їм доживотну пенсію, а опісля справить похорон. Газета ся не виходила однак лише оден місяць. Якийсь Італієць друкував свою газету на полотні, котре опісля мож було вживати за хустинку до носа, а ще оден на так тонкім папері, що можна було его уживати як паперців до роблення папіросів. Однак оден скандинавський редактор впаав ще на дільший помисл: він друкував свою газету на так сильнім папері, що можна було з него скрутити пшурок і на нім повісити ся...

На Боевий Фонд в Галичині

зложили:

І) За руки ред. „Свободи“:

1) Русини з Філадельфії, Па. зложили для партії соціалістичної на руки Миколи Росоловича сліду-ючі жертви:

По 1 дол.: Стефан Демків, Іван Бречковский, Микола Росолович, Онуфрій Скоревич.

По 50 цент.: Павло Штогрин, Петро Бречковский, Петро Росолович. Разом 5.50 дол.

Сума \$5.50
Попередно 822.38

1148

Разом \$827.88

Хто надішле нам найменше 50 доларів адресів Русинів, замешка-лих в Америці, тому перешлемо в дарунок гарну книжку.

А. Хромовский,
292 E. Houston Str. New York, N. Y.

II) За руки Народного Комітету:

1) З Йонкерс, Н. Й. Іван Са-бат

Попередно 474.24

Сума 474.74

о. Іван Велигорский, секр.
25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Помагайте собі самі!

Хто не хоче, або не може довше терпіти зимна, або не хоче більше працювати у фабриках, а хоче жити у краю із кращим кліматом, нехай роспитає нас про British Columbi-ю.

Тут клімат прехороший, край овочевий. Місто Вансouver сильно зростає і має перед собою світлу будучність як одинокий найдучший порт над Тихим Океаном. А землі коло міста зростають в ціні, тепер як раз купувати.

Ми парцелюємо великі фарми і заселюємо нашими людьми. Нехай бисьмо мали хоть одну нашу кольонію над Тихим Океаном.

Зарібки тут добрі, в майнах, лісах і трачках а й дівчат багато знайде службу від 20 до 30 доларів місячно.

Хто бажає інформацій нехай питає нас — а не пожалує. Адрес:

Geo. Syrotiuk & Co.,
Box 482,
Vancouver, B. C.,
37—Canada.

Важне для Брацтва!

Кожде руске братство повинно мати руску народну фану із гербом Руси та своїм патроном.

Такі прекрасні рускі фани продає найтанше Руский Народний Дім.

Межи иншими руске Брацтво св. Стефана в Jersey City має від нас фану подвійну, шовкову, з гербом Руси і св. Стефаном та з відповідними написами, таку гарну що деінде она певно коштувалаби найменше 150 дол. А у нас она коштує тільки около 60 доларів а всім!

Маємо різного гатунку рускі фани від 20 дол. аж до 60 дол. На кождій фані два прехороші образи, які собі хто вибере.

Ботре братство хоче купити собі таку фану, най припше гроші ко-мом або моні-ордером на імя: А. Sharshon, (Shamokin, Pa.) а той чек разом з листом най за-шле на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

У листі треба написати які ма-ють бути образи і яка напись (на-зва брацтва і коли заложене).

Так само прошу через нас замо-вляти усі церковні річи, а діста-нете дуже тано і дуже добру ро-боту. Доставляємо фелони, ризи, образи, пауки, свічнички і взагалі всю церковну утвар.

3 України російської.

(Від нашого кореспондента).

(Розпущення Державної Думи і відгук цього факту на Вкраїні. Шкільна справа на Вкраїні. Пресса).

Нагале розв'язання Державної Думи, як показують події останніх днів, веде до нового вибуху отвертої революції, увертюрою якої мають служити повстання в Кронштаді, Свеаборгу, бунт на панцирнику «Память Азова», загальний страйк в Петербурзі... Несчастлива країна знов на порозі страшних подій, перед якими революція кінця 1905 року може здати ся дитячою іграшкою. Уряд під впливом двірцевої камаріллі фатально веде Росію до катастрофи. Нема сумніву, що визначну роль в близьких подіях має відіграти селянство, для якого надія на Думу, на те, що вона вибере для нього бажану землю, була одним з факторів, що утримував його од загального повстання; урядові репресії перестали страхати селян і навіть революціонізують їх краще від усякої пропаганди. Досить прочитати що-денну хроніку сучасного життя на Вкраїні по селах—всі ті страшні екзекуції, адміністраційний терор, арешти, мордування, тисячі процесів, які кінчать ся роками тюрми за простий страйк на роботі в панських маєтках, щоб зрозуміти, що довго так бути не може, що з цього що-денного пекла мусить знайти якийсь вихід, що приспати й забити цілий народ, який прокидаєть ся до свідомого життя і розуміє вже, в чому корінь його лиха, — не під силу навіть всеросійському Молоху з його поліцією, жандармами, військом і всіма темними силами. Остання опора реакції — війська — захиталась, і грізні симптоми цього хитання ми бачили недавно на Вкраїні — розрухи жовнірів у Полтаві. Розпущення Думи відгукнулось на Вкраїні в мільйонах сердець українського селянства і викликало скрізь обурення і тяжкий жаль; про се одноголосно свідчать всі часописи. Тепер, як не стало народного представництва, народ бере свою долю у власні руки, і скоро ми будемо свідками подій, що перевернуть зовсім весь уклад народного життя, вируть з корінням усе, що було в ній гнилого та шкідливого і заляжуть нові підвалини життя, які відповідатимуть неминучим законам соціальної справедливості. Будемо цього сподівати ся, а поки — кинемо погляд на початки тієї культурної роботи, яку веде зараз на Вкраїні свідоме народна інтелігенція, роботи, без якої не можуть бути тривкими ніякі здобутки політичних і соціальних переворотів — ми маємо на увазі справу народньої освіти.

Може ні одна справа не являєть ся зараз для українського народу такою пекучою, як справа народньої освіти. Наш нарід зараз немає своєї школи, бо московська школа не дає йому справжньої освіти, а хіба тільки навчає з бідою механічно читати й писати, та ще калічити московську мову; вона не прищеплює своїм вихованцям охоти до читання, вона не може викликати в дитині зацікавлення, бо сама чужа по духу і по мові нашому народові; через те то на Вкраїні, яка ще в XVIII столітті була вкрита густою сіттю народних шкіл, тепер найбільш анальфаветів у цілій європейській Росії, через те то в нас можливі такі факти як „редедів анальфаветизму“... Та й що дивувати ся цьому, коли уряд російський бовся ся народньої просвіти, як свого найбільшого ворога, і все робилося, аби тую просвіту спинити; а в цілях скріплення самодержавного ладу й панування російського елементу (підпори того ладу) на Вкраїні заведено обрусительство в шкільній справі. Як тільки повіяло трохи вільнішим духом — ще підчас „весни“ 1904 року (коли новий міністер після забитого Плевого — князь Святополк-Мирський оголосив так зване „довір'я“), то серед української інтелігенції підняв ся рух за націоналізацію школи. Було подано до уряду багато петицій з тисячами підписів, щоб дозволити завести народню мову до шкіл. В пресі велась горяча акція в тій самій справі. Уряд відповів... заявою, що в заведенню української мови до шкіл — немає потреби, тимчасом, як се було дозволено полякам і литовцям. Після того прийшлося залишити надію на те, щоб уряд добровільно згодив ся на запровадження нашої мови до шкіл, — цього сподівались від народного представництва, від Думи. А тимчасом наново поведено агітацію в сій справі серед українського суспільства. Анкети, які робились в деяких місцях серед селян (напр. в Полтавщині запитувано по де-яких селах людей, якої мови бажають вони в школах, і подавляюча більшість висловлювалась за українську мову), резолюції селянських віч в кінці 1905 року — недвозначно вказували, що народ вже починає свідомо бажати націоналізації школи. Поки то, аби шкільна реформа не застала український нарід невідготовлений, поведено агітацію серед народних вчителів. Недавно заснувалась „Всеукраїнська спілка вчителів і діячів народньої просвіти“, яка поставила собі метою „домагати ся реорганізації народньої освіти на Вкраїні на основах волі, демократизації, й націоналізації“. Спілка брала участь в недавньому з'їзді представників національних учительських організацій Росії, який відбувся у Фінляндії і заповіла новий з'їзд

зимою в Києві. Разом із агітацією в ширшій суспільстві (з цього боку багато робить своїми статтями в „Гром. Думці“ і особними брошурами Б. Грінченкс, сам бувший учитель) і серед учителів приступлено до видання шкільних підручників українською мовою. Вже вийшло кілька таких книжочок — гарно уложених — в Києві і ще друкують ся другі. В ділі націоналізації української школи мають віддати багато услуги новозасновані „Просвіти“, — закладанням приватних шкіл і видавництвом шкільних книжок.

Побіч народної школи великим чинником культури являєть ся преса, і з цього боку в нас поки справа стоїть краще, ніж з школою. Мимо всяких трудностей, які прийшло ся поборювати молодій нашій пресі, не останню роль грало й те, що нарід не звик до своєї часописі, до свого письма; довгі роки москалізації й заборони на все українське довели його до того, що в масі він дивить ся ще на українську газету, як на щось нове й чудне; яле чім далі, то все більш зростає контингент читачів українських газет і вони завоюють собі народні сімпатії. Особливо велика потреба зараз в часописах популярних. Зараз маємо таких, крім „Громадської Думки“ та „Рідного Краю“, всього дві: „Світову Зірницю“, яка виходить в Могилеві Подільському, й „Українське бжільництво“ — спеціальний бжольарський орган. З приємністю мусимо привітати вихід першої книжки популярного місячника „Хата“, видаваного д. Немоловським у Хотині (в т. зв. російській Буковині, в Бесарабській губ.). Місячник робить дуже приємне вражіння. Не можемо того сказати про 1—2 чч. „Поради“, виданої у Харкові д. Лободовським. Своєю чудернацькою мовою, а ще більш — чудернацьким змістом, повним усяких парадоксальних — щоб не сказати більш — вигадок, та ще й урядовим сервілізмом. Здаєть ся, що більше ця часопис не буде виходити. Після довгої перерви вийшли дальші числа тижневника „Зоря“ (у Москві), але там, крім добрих малюнків та практичного курсу української граматики проф. Кримського — нема нічого цікавого.

Урядові репресії останніх днів відбили ся й на українській пресі, також як і на поступових російських часописах, що виходять на Вкраїні: сконфісковано 5 книгу соціаль — демократичного місячника „Вільна Україна“, ч. 29 „Рідного Краю“, позачинено кілька рос. газет, між ин. „Народную Пользу“ в Умані і „Утреннюю Зарю“ в Чернигові. Обидві містили частенько статі й дописи мовою українською. Ще більше переслідують — селян за читання й ширення поступових видань. Числа газет заповнені дописами про те, що в такому й такому то селі побито людей за те, що читали газету; а в Глухові підчас ярмарку вибухла ціла битва за те, що один поліціант почав нагаєм розгоняти купку селян, що слухали читання газети. Всіми силами уряд стараєть ся загальмувати ширення світла й поступу, та тільки все дарма: свідомість в народі росте, як кажуть, „не по дням, а по годинам“.

Д. Дорошенко.

Новознайдені Твори Шевченка.

В Петербурзі в так званому III. відділі знайшов д. Щоголів спиток поезій Шевченка писаний его власною рукою з наголовком „Три Літа“. Крім звісних вже поем, спиток сей містить в собі ще незнаний доси кінець поеми „Бретик“ (Іван Гус) і дві зовсім незвісні поеми „Сова“ і „Дівичі Ночі“. До спитку цього додав Шевченко і свою Передмову, яку ось тут подаємо а яка є гірким докором з боку Шевченка для тих Українців, що покинули своє рідне а пішли на службу московському богу.

ПЕРЕДМОВА,

„Випускаю оце в люде другого „Кобзаря“ свого“) і, щоб не з порожніми торбами, то наділяю його „Предисловієм“. До вас слово, о братія моя українська возлюбленная! Велика туга осіла мою душу. Чую, а иноді і читаю: Ляхи друкують, Чехи, Сербі, Болгари, Чорногори, Мос-

*) Перше видане, без імені автора, вийшло у Петербурзі р. 1840.

калі, всі друкують, а у нас — ані теленя, неначе всім заціпило. Чого се ви так, братія моя? Може злякали ся нашествія иноплемених журналістів? Не бійте ся! Собака лає, а вітер несе. Вони кричать, чому ми по московськи не пишем? А чом Москалі самі нічого не пишуть по своєму, а тільки переводять та й то чорт зна по якому. Натовмачать якихсь індивідуїзмів то що, так що аж язык отерпне, поки вимовиш. Кричать о братстві, а гризуть ся мов скажені собаки; кричать о єдиній славянській літературі, а не хочуть і заглянуть, що робить ся у Славян. Чи розібрали вони хоч одну книжку польську, чеську, сербську, або і хоч нашу? Бо ми і таки, слава Богу, не Німці. Не розібрали. Чом? Тим, що не тямлять. Наша книжка, як попадець ся у їх руки, то вони аж репають та й хвалять те, що найпоганше, а наші патріоти — хуторяне і собі за ними; „преочаровательно!“ В чарах тих ось що: жиди, шинки, свині і п'яні баби. Може се по їх утонченній натурі і справді добре, а на наші мужицькі очі то дуже по-

гано. Воно і то правда, що і ми самі тут трохи винні, бо ми не бачили нашого народу так, як його Господь Бог сотворив. У шинку і наш і Москаль, і навіть Німець — усі похажі на свиню. У хату прийти до його або до себе покликати по братерськи не можна. бо він алякаєть ся; та може ще й те, що він пізнає дурня у жупані. Прочитали собі по складах Енеїду та натіснялись коло шинку, та й думають, що от коли вже воці розшукали своїх мужиків. Е, ні, братики! прочитайте ви думи, пісні; послухайте, як вони сьпівають, як вони говорять між собою, та-пок не скидаючи; або в дружньому бенкеті, як вони згадують старовину і як вони плачуть, неначе справді у турецькій неволі або у польського магнатства кайдани волочать, — то тоді і скажете, що Енеїда добра, а все таки сьміховина на московський кшталт. Отак, то, братія моя возлюбленная! Щоб знати людей, то треба самому стати чоловіком, а не марнотратителем чорнила і паперу. Отоді пишть і друкують, а труд ваш буде трудом чесним. А на Москалів не вважайте, нехай вони пишуть по своєму, а ми по своєму; у їх народ і слово, і у нас народ і слово; а чие краще — нехай судять люде. Вони здають ся на Гоголя, що він пише не по своєму, а по московському, або на В. Скотта, що і той не по своєму писав. Гоголь виріс в Ніжині, а не в Малоросії і свого язика не знав, а В. Скотт в Единбурзі, а не в Шотландії, а Берне — усе таки поет народній і великий. І наш Сковорода такий би був, як би його не збила з толку латина, а потім московщина. Покийний дуже добре приглядав ся на народ, та не прислухав ся до язика, бо може його не чув в косяці од матері, а Артемовський хоч і чув, так забув, бо в пани постриг ся. Горе нам: безуміє нас обуяло з тим мерзостним і богопротивним панством! Нехай би вже оті Карпи Гнучкошаєнки сутяги — їх Бог, за тяжкі гріхи наші, ще до зачаття в утробі матері осудив — києнуть і гниють в чорнилах, а то мужі мудрі і учені проміняли свою добру, рідну матір на пануючу потрібницю, а впридаток і „в“ додали. Чому Караджич і Шафарик і інші не постриглись у Німці (ім би зручніше було!), а остались Славянами, щирими синами матерей своїх, і славу добрую стяжали. Горе нам! Но, братія! Не вдавайте ся в тугу, а моліте ся Богу і работайте розумно во імя матері нашої України бевталанної. Амінь.

Седнев, 8 марта 1847..

— „СВОБОДА“ послав гроші до всіх частий світа по тій самій ціні, що всякі чужі агенти. Гроші доходять до краю за 12 днів. Чого волочитись по чужих, коли свої можуть вас так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 358, Scranton, Pa.

Вінніпеґське віче.

Дня 22-го липня с. р. відбуло ся в Вінніпеґу віче при ул. Манітоба і Павервсенародне віче, скликане товариством читальні ім. Т. Шевченка. Коли сяди наповнилась, тов. Льотак отворив віче, поклавши на председателя т. Ферлея, котрий знову запросив на секретаря т. А. Новака.

Перший промовив т. Ферлей, порівнюючи робітника з капіталістом так в старім краю, як і в Канаді. Вказуючи на вільність у канадській державі, підніс бесідник з притиском, що одинокою заплавою і подякою за тяжку працю нашого робітника є із сторони канадських капіталістів іронічний висказ: „ґалишен“. Взагалі гаразд руского робітника в Канаді, — се невичерпане жерело горя й біди тим більше, що самі робітники дроблять ся на ріжнородні партії. Відтак порівнював наших Русинів з Хінцями в Сан Франсиско, а дальше говорив на тему: праця робітника і його зиск з своєї праці; порівняне робітника з конем; робітнича злукка і просвіта та солідарне вироблюване плянів. Своєю промовою закінчив горячим кличем до організації, а завершив її одушевляючим окликом: Геть з рабством! Нехай живуть робітники і солідарність!

Тов. Галушак попер горячо промову передбесідника, а надто доказував, що капіталісти побивають робітників тому, що они розсіяні. Між нами — говорив він — невгода й ненависть, а се вода на їх млин; они користають з нашої немочи й безсильности. Сей бесідник говорив також про ріжні нації до тично їх солідарности і порівнював їх з нашим народом.

Тов. Льотак, вказуючи на себе самого, як на манітобського фермера, пояснював вібрами, чому він доси за цілих сім літ нічого майже не доробив ся і чому фермер мусить шукати за посторонною роботою. Обговорюючи робітничі справи, говорив, що капіталісти люблять лише нашу тяжку працю, але здровля нашого ніколи не пошанують. Они сильні не тільки самим грошем, скільки знаменитою єдністю й примірною карністю. Коли у них організаційний змісл розвинений до найвисшої степені, — наш завив: оден за всіх а всі за одного! лишаєть ся поки-що пустою фразою.

Тов. Сліпченко, що тому три місяці прибув в Україну, говорив багато про теперішні відносини в Росії, порівнюючи тамошню буржуазію з нещасним простолудом. Доторкнув ся в своїй промові і канадських гараздів та робітничої домі по всьому світу. Тов. Арсенич порівнював робітників із старим строєм і говорив чимало про виховане нашої дитвори в школі і поза школою. За-

привав присутніх до єдності і згоди, щоб забезпечити ліпшу будучність, якщо уже не нам самим, то бодай нашим дітям. Згадав також за нужденні заробітки і визиск робучих людей компанією Гренд Т. Р. і ва „Кан. Фармера“, що сю компанію захвалює.

На сю саму тему промовляв т. Ферлей і т. Головацький. Послідній згадав поведене „Кан. Фармера“ і висказав своє обурення й погорду на адресу цієї продажної рептильки.

Тов. Ризюк пояснював потребу лучности всіх робітників і закріплював присутніх до просвіти і науки.

Відтак забрав голос представитель віча т. Ферлей і говорив про язву піаньства між нашим народом, про партію ліберальну й консервативну та про нашу читальню і її далекоюгавдане. На кінці запросив учасників забирати голос в ріжнородних пекучих справах.

Попросив о слово партнер Серафима, п. Мужов, але публіка не дала йому промовляти. За те дозволили говорити п. Зюлковському, що в гумористичний спосіб зобразив вірування нашого народу.

Тов. Головацький говорив про несвідомість нашого жіноцтва і про вихованість дітей. Він жалувався, що рускі жінки, від котрих найбільше залежить будуча доля молодого покоління, не йдуть дорогою поступу і виховують свої діти на панських підніжків й слухняних рабів.

По т. Головацьким забрав голос п. Ястремський, але що хотів одним конем тягнути два вози, то публіка здубовіла ногами і не дала йому докінчити його промови.

На самім кінці промовляв п. Тодир Кабан, що недавно прибув з Галичини. З великим запалом змаював він присутнім галицькі гаразди і австрійську конституцію, порівнюючи те все із правами канадійськими.

Збори закінчилися піснями: „Ми гайдамаки“, „Гей там на горі Січ іде“ і „Не пора“. Позаяк на сих зборах було багато соціал-революціонерів в Росії, то на їх пресбу відспівано ще „Марсільянку“ і „Червоний прапор“.

Отсе короткий перебіг вінніпегського віча, котре на довгі часи записався в пам'яті присутніх вічовиків. Саля була битком набита одушевленою публікою, що рісними оплесками дарила кожного бесідника. До читальні вписалося 13 нових членів. Всіх учасників сього віча можна би розділити на три окремі групи: одні почували себе героями дня, другі признавали рацію бесідникам і оплескували їх горячі промови, а треті стискали тільки плечима... Були ще й такі, що не дожидали кінця і виносилися тихцем за двері. Бесідникам можна поградувати

за їх енергічну оборону кривджених й визискуваних богачами робітників. Майже всі вони говорили на одну і ту саму тему, алеж бо кожному з них допікає одно й те саме лихо: злиднів пролетаріату. Треба надіятися, що найближче віч вінніпегської читальні випаде значно величавіше і що тоді западуть більш серйозні й тривкіші ухвали на користь руских робітників, а на славу і честь нашої України.

Та заки се станеся, треба нам, товариші, кристалізувати свої думки і гарувати свою волю, щоб в данім разі і наші противники були з нас вдоволені... От тепер повинаючись вони якісь ліберальні „ситка“ і пересівають ними в „Кан. Фармері“ усі промови нашого віча. Одно таке ситко дали панове „поступовці“ і д. Г. Махнієви та веліли йому пересіяти через него анархізм і соціалізм згаданого віча. Цікаво знати, чи шан. автор розуміє ці „анактемські“ слова: анархізм і соціалізм... Я зовсім не думаю розводити тут над дрантивими „фактами“ п. Махнія, що вислугується ліберальної партії і пише собі на втіху. Він певно мусить бути дописувателем „Правди“ і з неї навчився тих „настихших“ фраз, що залізли йому у голову як фіра сіна або мішок половини.

Ми добре знаємо, що то таке ліберальна партія враз з „Кан. Фармером“ і купкою прихвостнів! Їм завжди розходить ся більше о свою „власну шкіру“ ніж о добро визискуваного робітника.

A—pий.

Дописи.

З Філадельфії, Па.

Як вже декому з шан. читачів „Свободи“ відомо, задумали наші філадельфійські Русини побудувати свою власну церкву, бо з існуючої вони не можуть бути вдоволені тому, що управляють нею угорські Русини. Не треба думати, щоб ми були ворожо настроєні супроти наших братів з Угорщини, але всякому звісно, що жаден галицький Русин не може при звичаїтись до руско-угорських напівів. А що в теперішній нашій сьвятині і піп і дяк з угорської сторони, то наші Галичани постановили заложити собі такий храм Божий, який відповідав би їх потребі і вдачі. Діло почалося ще минулого року і поступало в перших початках досить скоро наперед. Наша молода парохія числила уже понад 150 членів, які наняли відповідну галю і запросили були пару разів галицького священника на недільне богослуження. Здавалося, що перші перешкоди усунені і що в короткім часі дійдемо до назначеної мети. Та ба! Духовник Грабар видить, що його „доходки“ можуть зменшити ся і починає ки-

ривити. Сам він не вдіяв нічого, та тут стає йому до помочи йогож таки „імосць“ а відтак і служниця п. Грабарів... Насамперед чистять они свою парохію в той спосіб, що усіх сьвідоміших громадян, чи то з Галичини чи із сторони угорської, котрі їм не на руку, вимазують з членів своєї парохії і закаржують ходити до них по колекті. Тих знов, котрі держаться їх клямки, роблять урядниками, а на сам кінець беруть ся до бувшого „дзіяка“ і виповідають йому місце, бо він мадарон, пастух (!) і нічого не вміє. Перед тим він був дуже добрий, але тепер треба було оголосити його кривим неукон, бо в противнім случаю ново заложено парохія Галичан моглаб постійно зростати, з чого очевидно о. Грабар не міг би бути задоволений... Став отже наш хитрий душпастир намовляти своїх „вірників“, щоб приймали собі дяка галицького. З того приводу повстали між поодинокими парохіянами усякі сварні та колотнечі. О. Грабар не зражав ся тими подіями і кожної неділі через пару місяців говорив на проповіді про конечну зміну дяка. Нарешті позбувся того — як він казав — пастуха і дав до „казети“ оголошене, що парохія філадельфійська пошукує переконного „півца“, що уміє би управляти хором і учить діти. Зголосило ся зараз щось 18 дяків, між котрими було кількох, що справді були відповідні на се становище. Але що се оголошене було лише пустою формою, то о. Грабар не прийняв жадного з них, а спровадив собі І. Хаджая. На найближшій засіданню представив його парохіянам і річ скінчена... Новий „дякоучитель“, господин Хаджай з вдячності за одержану „кундицію“ вислугував ся попови і попаді як тільки міг: ходив з кураторами від хати до хати по всіх тих людях, що записалися були до нової парохії і перероблював їх на „егомосцеве“ копито. Чималі люди з мягкими головами послухали погубою ради „півца“ і записалися в табір о. Грабара, а через те наша молоденька парохія почала хилити ся до упадку. Здавалося, що г. Хаджай за своє „скебістство“ та за прихильність до п. Грабарів зістане уже „вічним“ дяком в старій філадельфійській парохії, але він мабуть не знав, що: панська ласка на бистрім коні іде... Коли він почав управляти хором, появилися зараз ріжнородні „учені“ сьпіваки, що то ще в старім краю сьпівали по правно з „гногів“. Між иншими мав себе за великого „сьпівака“ І. Білінський, котрий в старім краю служив у попа і управляв... не хором, ні — але пароконий і батогом... Він прислухав ся пару разів, як Хаджай роздає голоси і почув ся в силі заступати його місце. Почав отже під

Хаджаем рити, каптувати собі сторонників в обох парохіях, в старій і новій, вислугувати ся всім темним духам, — але все то того оказало ся безкористним. Нарешті впав Білінський на добру гадку: удав ся до попової наймички і став її благодати о протекцію... Она приобіцяла йому свою поміч, але під тим услівем, що коли він зістане дяком, має її зробити дячихою. Білінський очевидно згодив ся на се вельми радо, а наймичка пішла зараз до попа. Що она там йому говорила, лишає ся поки-що тайною, досить що найближшої неділі виголосив о. Грабар „проповідь“ про Хаджая, який — після гадки духовника — не може добре сьпівати і... недочуває. Розуміє ся, повелів кураторам постаратися о иншого „півца“...

Якаж тут безпримірна льогіка і консеквенція! О. Грабар сам собі спровадив Хаджая й виносив його араву попід небеса, аж раптом той сам вихвалюваний духовником „дзіяк“ тратить голос і слух, не добувши на своїй посаді навіть до кінця року. Мені видить ся, що так, як зробив о. Грабар з Хаджаем, могли би парохіяни зробити кожної хвили і з його особою... се бодай була би справедливість. А поступити так мають они далеко більше право, бо кождому відомо, що о. Грабар не доріс зовсім до занимаемого ним становища!

А тепер кілька слів до вас, парохіяни. Скажіть мені, чи ви є, чи вас нема? Мені дуже дивно, що на 1100 парохіян не знайдеться доволіна скількість чесних й розумних людей, які взяли-б провід у свої руки і працювали для добра парохії а не на її ганьбу. Бо чиж се не сором для парохії, що попова наймичка приймає її дяка?! Подумайте, братя, і скажіть самі, чи не маю я рації.

К. Іванковський.

З Вінніпег, Канада.

Дня 15 го Серпня відбулось посвячене угольного каменя під французку катедру. З тої нагоди наші Русини пописалися дуже „файно“, бо йдучи містом сьпівали. Чиж не ганьба для Русинів йти на мурп французкої катедри і там сьпівати горлаючи побожні пісні. Розумієсь, що мусіли перечекати аж всі пересьпівали. Йдучи до дому, то містом сьпівали. Десь навіть і Французи їхали стріткою без жадного походу, а Русини похід — та ще й кому? Наш Русин сам пхає ся під чуже ярмо зі своїми попами, не стає му глуздів. Він не може здорово дивитись, він так, як та дитина. Йде, біжить, сьпіває, але кому, то сам не знає. Того вечора стою коло моста і дивлюсь як вже звідтам перевозить стріткою людей... Дивлюся, біжить дві жінки з дітьми на руках а жінки ззаду підбігають. Ту кара вже

рушила, а вони таки біжать і одна вхопилась, а друга, що лише хотіла вхопитись, тай разом з дитиною упала. Встала, дитина плаче, ну — стріткара стала, а кондуктор сьміється... І властиво, що вони думали, виходячи з дому з дітьми на те посвячене, і чого вони йшли? Або там уже коло фундаментів: стоїть превелика купа величезних брил каменя. Дивлюсь, а там всі наші, коби здорові Русини, пообсідали від спода аж до верха і не знаю, чи без знання там сиділи, чи без думання. Каліцтво висіло над їх головами, а може й смерть. Я став і сам не знав який страх мене обгорнув і почав їм говорити так і так, але ніби щось допомогло? Та де! — А виж гадаєте, що хто тим орудує — ми? відізвався один, а їх решта повипулювали очі і те саме говорили.

Очевидець.

З Ванкувер, Б. К.

Робота у нас іде дуже добре, лиш брак робітників. Платня виносить 25—40 центів на годину. Позаяк наша місцевість лежить над Тихим океаном, то клімат тут вельми лагідний й здоровий, повітря сьвіже, всюди приємно аж душа радується. Було б тут добре жити, якби так троха більше наших людей, а то досі їх дуже обмаль, та й то переважно самі хлопці, а дівчат руских і зі сьвічкою не найдеш. А шкода, що наші дівчата не шукають у наших сторонах за роботою, бо тут дають дівчатам 25 до 35 дол. місячно і харч (борд). Тепер знайшли би службу яких 300 дівчат, коби лиш не бояли ся сюди приїхати. Велика невигода для наших хлопців, бо не мають з ким женити ся. Я знаю, що у Вінніпегу служать наші дівчата за дуже лиху платню і то ще у Жидів. Вони повинні користати з доброї нагоди і приїжджати сейчас до Ванкувер, де за пару місяців можуть собі зложити кількадесят доларів а в додатку вийти замуж за якогось руского хлопця. Я не жартую, ні! Чейже Русин не

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після нільноразового натертя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Енспелером

Фамілієне средство жививане по многих ирках як п'їм проти Руматизму, Сітнини, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх апіках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

30л. годинник і ланцюжок

ДАРОМ
ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖ.

Правдиве, золоте перо гарятоване позолочуване 14 к. золотом, приходить в гарній скриньці. Продають його всюди по 2 дол. Пішли нам 50 ц. і свій адрес а ми вишлемо тобі се гарне перо і 25 всьляхких золотих річок по 10 ц. одна. Коли їх пролаш і дистанш 2.50 дол. задерж собі 50 центів а нам пішли 2 дол., тоді ми вишлемо тобі зовсім даром Америкавський золочений годинник, гарятований, що буде держати добре час. Можете дістати мужський або жіночий годинник і не буде тебе коштувати ні цента. Висламо для дівчат перлове перо і хрестик сля волять се замісто золотого пера за 50 центів, які тобі звернуть ся, коли пролаш золоті річки.

CROWN JEWELRY CO.

Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

хотів би женити ся з дівчиною чужої народности, а тут рускі дівчата не мають відваги послухати щирої ради. Боятися нема чого; тут преці жикють люди як і по инших містах і придержують тих самих звичаїв і прав, що в цілій Канаді. Тут моглаб поселяти ся і цілі рускі фамілії, бо много фарм е ще до роздана, а земля дуже урожайна. Коли хто з шан. читачів „Свободи“ бажає довідати ся дещо більше про нашу місцевість, нехай пише лист на мою понизшу адресу, а я йому послужу радо всякими інформаціями.

Дня 2 го Серпня с. р. був у нас Др. Бачинський, який, як звісно, обіздить усі більші кольонії рускі в Канаді. Наші люди не могли ним натішити ся: витали його щирим серцем і прощали із слезами в очах.

Geo. Begar,
472 Alexander Str., Cabin 17,
Vancouver, B. C.

Вступайте до „Союза“!

„Союз“

платить 1000 доларів посмертного за мужа а 400 доларів за жену.

Читайте, що каже Др Ландес:

Я маю найбільшу практику в Сполучених Державах, Канаді, Мексиці і Полудневій Америці.

Через 20 літ я лічив лиш Але сля можеш бути вилічений, а тебе вилічу. Лічу лиш мушин. Що небуде тобі долгати Але і вилічу їх. Скажи або напиши мені Вилічу кожний випадок до якого ся возьму. Хвороби міхура і почок. Хвороби крові і шкіри. Утрата пам'яті. Утрата мужескої сили. Сля не можеш бути вилічений, скажу тобі вилічу. Лічу без болю, не вдержую від праці.

Що року лічу тисячі людей.

Роблю сотки операцій що місяця.

Вилічу та дома, сля не можеш прийти до мене.

Пам'ятай: Порада особиста або листовна даром.

Сля еси хорий зайді або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопис для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців ... \$2.00
до старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Київської Старини“
Безалиєвська 14, Київ.

Оплатувати газету треба все-
гда в гори.

Гроші треба посылати в рідніс-
тові листи, або через експресовий, або
по старому money order (нові ордер). Мо-
нау order, то в картонку, котру відістанете
від поштаря або агента на експресовій
офисі, відішлі нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

адрес:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Іто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, кр і
новою. Також свій старий адрес.

Непрощеним опікунам „Р. Н. Союзу“.

Щоб дізнатись, хто сто-
їть вірно на сторожі росій-
ського самодержавія, захва-
лює царський кнут, сприяє
мордам і катованню непо-
винних людей, тих мучени-
ків-героїв, що радб вибо-
роти красшу долю і волю
всім поневоленім народам
царської імперії; щоб до-
відатись, хто пліє на Укра-
їну й Українців, відхрещує-
ть ся від фонетики та про-
клинає радикалів, настає на
честь наших священиків і
взагалі всіх передових лю-
дей, що розпинають ся за
наш нарід й захищають
його перед лютами ворога-
ми; щоб пересвідчатись,
хто підкопує повагу й до-
віре до „Р. Н. Союзу“ і
його урядників, — виста-
не переглянути пару чи-
сел колишньої ню Йоркско-
ї тепер оліфантської „Прав-
ди“. Усе те знають добре
американські Русини з по-
ступового табору і я о тім
потребував би тут зга-
дати, якби не лучилась
до сего нагода з іншого
боку.

В ч. 33 ім „Канадійско-
го Фармера“ поміщено „пі-
каву“ статтю якогось М.
Остр. п. з. „Кілька слів
членам Р. Н. Союзу в Аме-
риці“. Ся стаття замінна
там, що нема в ній ані од-
ного слова правди. Шан.
автор намагаєть ся на слі-
по обдуманую брехнею
представити в некористнім
світлі діяльність ІХ. го-
ловної конвенції „Р. Н.
Союзу“, що відбула ся не-
давно в Скрентон, Па. Я
цілком не думаю полемізу-

вати з д. М. Остр. що-до
способу провадження кон-
венції і запавших на ній
ухвал, а то з тої простої
причини, що згаданий ав-
тор не знає про сю кон-
венцію зовсім нічого, бо на
ній не був, а те, що він
про неї написав, чиста на-
пасть й свідомо лож, яка
може й лицю звачею са-
мого автора, але справі на-
шого „Союзу“ ані трошки
пошкодити не в силі. М.
Остр. чіпляєть ся, мов слі-
пий плота, наших свяще-
ників і каже, що попи
розпановились за Со-
юзом гроші. Хто? коли?
де? Таж в справозданях
„Союзу“ зазначені наймен-
ші видатки; Союзом книги
й викази перевірює кон-
трольна комісія, вибрана з
найсвідоміших делегатів.
В який же спосіб може о-
пинити ся хочби один Со-
юзовий цент в „поповій“
кишені? А впрочім, які
то „попи“ господарюють
тепер в „Союзі“? Бл. п.
о. Бончевский, а відтак оо.
Стефанович і Підгорецький,
що були колись урядника-
ми в нашій інституції не
побрали за свій труд ані
одного цента! І деж тут
доказ, що „попи розпанови-
лись за Союзом гроші“...

Піше дальше п. М. Остр.,
що довідав ся із справозда-
ня конвенційного, що там
радили самі лише отці...
Та чи се правда? Чейже
на конвенції було 82 лю-
дей, а між ними тільки
шість священиків. Коли
яка точка прийшла під об-
ради, то забирали голос всі
делегати; хто лише хотів,
висказував свої гадки, ко-
трі відтак ішли під голосо-
ване. Очевидно, що кождий
делегат голосував піся
своєї волі, а попи не мали
тут (бо й не могли мати)
жадного впливу.

А вже найбільші „му-
дроці“ виявив п. М. Остр.,
посуджуючи попів, мов би
то они вибрали (!) на де-
легатів самих своїх лизу-
нів, що то лиш головами
кивали на кожде попівське
внесення... Щось подібного
я чуо доперва перший раз
і то аж від Канадійця,
бо у нас ніхто ніколи не
чував про такий случай.
Ми знаємо, що поодинокі
відділи „Р. Н. Союзу“ ви-
бирають на делегатів най-
свідоміших людей з сво-
єї громади і ніколи не при-
поручають їм підчиняти ся
волі священиків або яких
там других одиниць.

Написати акунебудь дур-
ницю на здогад, оттак собі
для „фантазії“, річ вельми
легка, але щоб дописи мала
якесь значіння, треба її о-
перти на конкретних фак-
тах. Сего відай не знає п.
М. Остр., бо инакше не
пустив би ся був на таку
глубоку воду... Вмісто по-
дати в своїй дописи якісь
річеві аргументи, якісь —
як кажу — правдиві фак-
ти, він очернює злобно зов-
сім неповинних людей і
цілу бувшу конвенцію „Со-
юзу“. І сей добродій ду-
має собі певно в своїй ди-
тячий наївності, що спов-
нив великий „патріотич-
ний“ обовязок! А, як так,
— то віншує!

Що-до справи з д. Хи-
ляком, то я скажу вам,
пане М. Остр., лише три
слова: Не ваша річ!.. Я
переконаний, що конвенція
не скривдила д. Хиляка
ані на волос, а коли він
чує ся дійсно покривдже-
ний, то дасть собі раду і
без вашої помочи...

Сих кілька слів написав
я на вашу адресу, добро-
дію М. Остр., а тепер ска-
жу ще дещо у відповідь
вашому „одномисленнико-
ви“, що так само, як ви і
в такий самий спосіб пу-
скає ся на поле публіци-
стики... Іменно в 34-ім ч.
сеї самої ліберальної газети
(Канад. Фарм.) розводить
якийсь писак своєї жалі й
нарікання на відбувшу ся
в Скрентон конвенцію і не
може зрозуміти, чому то
делегати ухвалили прици-
мати до „Союзу“ канадій-
ських Русинів, коли они
знали, що Канадійці за-
ложили уже від року свій
власний „Союз“! Гм... зна-
ли — або й не знали. Вла-
стиво звідки они мали се
знати, коли сей мнмий
ваш „Союз“ доперва тепер
починає оголошувати свої
статуты; а деж він дівав
ся через цілий Вожий рік?..
Оно більше правдоподібно,
що ви не хочете впу-
стити ані одного канадій-
ського Русина до нашого
„Союзу“, й тому організує-
те на галь-паль свою, ні-
бато питому інституцію...
Та Бог з вами, панове Ка-
надійці! Не маєте чого бо-
ятись, бо ми преці не бе-
remo нікого на аркан!.. А
що на послідній головній
конвенції ухвалено прици-
мати до „Союзу“ наших
канадійських родимців, то
се зроблено виключно на
вашу власну просьбу. Ка-
надійські Русини інтерпе-
лювали заєдно (очевидно в
добрий мисли) головних у-
рядників нашого „Союзу“,
а навіть в „Свободі“ помі-
щували обширні статі в
сій самій kwestії. Хиба ви
того не читали?.. (Правда,
ви одушевляєте ся лише
„Кан. Фармером“!). Так,
бачите, стоять річі в тій
цікавій для вас справі. Ви
старайте ся сю річ добре
„розжмякати“, а відтак, по-
розумівши усе як слід,
вдарте ся в груди і не на-
пастуйте нікого на гладкій
дорозі!.. Наш „Союз“ ва-
шому „Союзом“ ніколи
пошкодити не буде, бо... не
потребує!

М. Семенюк.

Врачу, ісціли себе сам!..

В посліднім числі „Ам.
Русского Вѣстника“ появи-
лась на світ досить ціка-
ка стаття в справі просві-
ти руского народа на Угор-
щині. Сталось се ось з я-
кої нагоди:

Вже давніше заснували
греко-католицькі попи в Ун-
гварі товариство „Унію“,
яке має на меті заціпляти
в змадаризованій рускій
інтелігенції любов до гре-
ко-католицького обряду і
„просвѣщати“ руский на-
рід. Товариство се видало
недавно „Старославянській-
угорській-руській і нѣмец-

кій Словарь, т. е. збіраніє
старославянських слів съ
толкованієм на тепершн-
нѣмь русскимъ, угорскимъ
и нѣмецкимъ языкахъ“. Ось і підняв ся якийсь О.
І. П. Г. та став в „Ам.
Русск. Вѣстнику“ хвалити
заслуги товариства „Унію“
і припоручати его амери-
каньским Русинам, при чім
каже, що згаданий вище
словар, се така книжка,
яку „жаденъ честный Ру-
синъ себѣ купити да не за-
будеть“.

До того зазиву О. І. П.
Г. уважав за відповідне ре-
дактор „А. Р. Вѣстника“
п. Жаткович, доложити свої
замітки, які справді заслу-
ють на увагу, бо введені в
практиці, причинились би
не мало до піднесеня ру-
ського народу на Угорщині.

Піше між инчими п.
Жаткович так:

„Издаваніе Унгварскимъ
обществомъ „Унію“ такихъ
книгъ, правда, есть дѣло
дуже похвальное, но, для
звычайного угро-русского
народа не имѣють они ани
той наименьшой вартости,
къ русско-народному его
просвѣщенію же неприсѣ-
луютъ ани одною йотой! У-
гро-русскій звычайный на-
родъ потребуєтъ не старо-
славянскіи и мадыарско-
рускіи Словары, но рус-
скіи книги, писаны на на-
родномъ добрѣ понятномъ
языку, изъ которыхъ бы
просвѣщался, набиралъ ду-
ха и отважности защищати
свои народныи права и
привилегіи, ненарушен-
ность своего обряда, своего
набоженства русского, сво-
его языка; набралъ доста-
точной отваги выступити
противъ своихъ непріятелей,
познати ренегатовъ, отро-
дилцевъ, зрадниковъ, которы
тучатся на его тяжкомъ, мо-
зольномъ зарбѣку. Вотъ та-
кіи книги суть ему по-
требныи, ибо изъ Старо-
славянского или Мадыар-
ско Русского Словара онъ
де что такого невычитаетъ,
не научится. А вотъ такихъ
книгъ угро-русскій народъ
не имѣетъ. Слѣдовательно
найсампередъ дати тому
народу такіи книги, такіи
газеты, а при тѣхъ потомъ
будутъ имѣти для него зна-
ченія и такіи Словары, —
но дотѣ нѣтъ! Издаваніе та-
кихъ Словаровъ дуже малое
значеніе имѣетъ и для ин-
теллигенціи, ибо той ин-
теллигенціи, такъ тоже а и
ихъ дѣтямъ такихъ книгъ
не треба, ибо они уже
суть „Мадыарскіи греко-
каволики“, они всего, что
есть русское ганьбятся,
встыдаются. Для интелли-
генціи угро-русской уже
шкода де что робити, —
тамъ есть еще звычайный
народъ, тотъ еще можно
ратовать, само прото всѣ
силы, всѣ жертвы на за-
храненіе того народа таж
не обратити, а въ такую
праці треба наслѣдовати
други угнетеныи наро-
дности, якъ наприкладъ:
Словаковъ, Русиновъ въ Га-
лиціяхъ, Чеховъ и др., а то
такъ въ старомъ краю, якъ
и тутъ въ Америкѣ. Само
прото тѣ благородныи чле-
ны угро-русской интелли-
генціи, такъ тутъ въ Аме-

рикѣ, якъ и въ старомъ
краю, которымъ лежить на
сердцу судьба, доля и бу-
дущность своего угро-рус-
ского народа, если працу-
ють. та най працують на
способъ словацкой, галиц-
ко русской, чешской и др.
интеллигенціи, а най не тра-
тятъ часъ и гроши на пра-
цы совѣсьмъ излишныи, ко-
торыи народъ недонесутъ
ніякой пользы, ніякой вы-
годы“.

Маєте правду п. Жатко-
вич! Для угро-русского на-
рода треба видавати книж-
ки і часописи, писані зро-
зумілою для него мовою і
зі змістом, котрий тому на-
родови може правнести я-
кусъ користь. Та ба, не
досить так говорити, треба
еще те що говорить ся —
робити. На жаль, у п. Жат-
ковича, бодай до сеї пори,
від слова до діла було ду-
же далеко. Аджеж пан Жат-
кович вже кільканадцять
років редагує „Амер. Ру-
сскій Вѣстникъ“, часописъ,
що розходить ся в кіль-
канайцять тисяч екземпля-
рах — отже має дуже добру
нагоду вводити свої ідеї в
житє: писати зрозумілою
мовою про річи позиточні,
заціпляти в читачах лю-
бов до рідного, вказувати
їм хто їх ворог і т. п. Та
чи робить він се?

Ліпше пізно, як ніколи
— каже пословиця. Тож і
тепер, хоч пора вже спіза-
нена, хоч другі народи пі-
шли вже значно наперед,
треба би сподіватись, що
п. Жаткович після прого-
лошення таких думок стане
їх в житє переводити. Є-
слиб оно справді так ста-
лось, тоді п. Жаткович не
лише приніс би неоцінену
заслугу для занедбаного
угро-русского народа, але
і собі придбав би не аби
яку славу...

Заробок і видатки пересічної американь- ської робітничої родини.

Американське Бюро Пра-
ці зібрало при помочи
своїх урядників доволі ці-
каві цифри дотично за-
робку і видатків пересічної
робітничої родини, в Злу-
чених Державах.

Після сего досліду пе-
ресічна робітничая родина
складає ся з 5:31 осіб, а єї
річний пересічний дохід
виносить \$827.19. Тут тре-
ба замітити, що Бюро бра-
ло під розвагу усяких робіт-
ників, навіть таких, що за-
робляють аж до \$1.200 річно,
та що пята часть повисшого
доходу, себто \$165.44, се
заробок не голови родини,
а жінки або дитини. Звідси
вийшло, що пересічний за-
робок (\$827.19) показав ся
такий високий а через те для
величезної маси робітників
неправдивий. Єслиб заробок
\$827.19 мав бути прави-
вий, тоді батько і жінка
або одна дитина навіть пра-
цюючи 365 день в році му-
сїлиб заробляти по \$2.26
денно, або працюючи 300
день в році мусїлиб зароб-
ляти \$2.75 на день — а се
прецінь неможливе.

Але ідім дальше та по-

дивім ся, на що пересічна
американська родина видає
сеї заробок.

Після звіту Бюра Праці
з річного зарібку \$827.19
родина видає:

На їду	326.90
„ рент	99.53
„ світло, опал	40.34
„ одєжу	107.91
„ гратя	26.28
„ тютюн і напѣтки	23.36
„ докторів і похорони	20.52
„ розривки	12.30
„ релігію і добродійні цілі	9.99
„ робітничі і другі організації	8.99
„ книжки і газети	8.38
„ податок і оплату довгу	18.92
„ асекурацію	20.99
„ всякі другі видатки	45.15

Всього видатку \$769.56
Заощаджена надвишка

ка 57.63

Сума \$827.19

Значить пересічна амери-
канська робітничая родина
навіть при так високо по-
рахованім зарібку може що
року заощадити ледва
\$57.63!

Чомуж се так? Чи може
американський робітник
жити так дуже по паньски
або розкидає гроші без по-
треби?

Відповідь на сї питання
дістанемо, коли пригляне-
мось ліпше его видаткам.
На чолі усіх видатків сто-
їть видаток на їду в сумі
\$326.90. Що видаток сей не
є за великий можемо бачи-
ти вже з того, що на про-
кормлене одного члена ро-
дини припадає з того роз-
ходу \$61.56 на рік, або
14½ цента на день, а се
чейже зовсім не за велика
сума. Але конечність сего
видатку показєсь мабуть
ще яснійше, коли погляне-
мо, на яку їду робітничая
родина сих 326.90 дол. о-
бертає. Опираючись на той
сам урядовий документ ба-
чимо, що робітничая родина
видає річно:

на мясо волове сьвіже	50.05
„ „ „ солене	5.26
„ „ „ вепрове сьвіже	14.02
„ „ „ солене	13.89
„ „ „ смалець	9.35
„ „ „ инше мясо	9.78
„ „ „ рибу	8.01
„ „ „ молоко	21.32
„ „ „ масло	28.76
„ „ „ сир	2.62
„ „ „ картоплі	12.93
„ „ „ ярину	18.85
„ „ „ овочі	16.52
„ „ „ муку, крупи	16.76
„ „ „ хлѣб	12.44
„ „ „ дріб	9.49
„ „ „ айця	16.79
„ „ „ цукор	15.76
„ „ „ маласи	1.69
„ „ „ чай	5.30
„ „ „ каву	10.74
„ „ „ оцет, конфітурні т. п.	4.12
„ „ „ риж	2.05
„ „ „ инші віктуали	20.40

разом 326.90

Мабуть кождий здорово-
мислячий чоловік признає,
що видаток на харч як по-
казаний вище зовсім оправ-
даний. 30 центів денно на
мясо для 5:31 осіб зовсім
небогато, так само 14½ цен-
та денно на молоко, сир і
масло для такого самого
числа людей не можна на-

звати марнованем гроша, а те саме треба сказати і о других видатках, маючи вже на думці, що родина складається з більше як п'яти осіб.

Другим найбільшим видатком робітничої родини є 107.91 дол. на одягу, себто 20.32 дол. на голову на рік. Видаток сей на нашу думку також вповні оправданий, так само як і розхід на рент 99.53 дол. річно або 8.29 дол. на місяць.

Тай всі другі розходи робітничої родини здаються бути зовсім оправданими а декотрі з них подані навіть за низько. Значить американська робітничка родина живе розумно навіть ощадно. А однак помімо того всего та сама робітничка родина складаюча ся з більше як 5 осіб, в котрій, (не треба забути!) працює двоє людей, може відложити що року заведи п'ять-десять кілька доларів!

Причина тому не що инше, як лише взглядно низька заробітна платня а висока ціна річий до життя доконче потрібних. Тому то і не дивно, що в Америці так много старих дівок і парубків і число їх стало зростає, не дивно що і ті що поженились стараються мати як найменше дітей, не дивно, що оден американський учений сказав, що в Злучених Державах є не менше як 10 мільонів нуждарів, а еслиб була докладна статистика, то може показалося їх ще більше, навіть 20 до 30 мільонів!

А між тими мільонами є і наші Русини та другі імігранти і то імігрантів найбільше, бож они заробляють найменше грошей.

Правда, дехто міг би сказати, що нашим Русинам тут добре, що они тут заробляють добрі гроші і т. п., але такі твердження є дуже вагядні і поверховні. Треба пам'ятати, що тут іде річ не о людях самотних а о робітничих родинах складаючих ся з більше як 5 осіб. Самотному, або тому хто має родину в краю, певно що тут досить добре, бо він все рахує на краєві гроші, живе як найгірше, видасть як найменше, а решту заощаджених грошей відсилає до краю, де они змінані на корони представляють поважну сумку. Але не так з людьми що мають тут свої родини. Они вже потроха заамериканізувались, мають деякі потреби не дуже менші від робітників американських, а деякі навіть і більші — а заробляють менше. Не далеком від правди буде мабуть если скажем, що переселенний заробок руского робітника в Америці виносить 350 до 400-доларів на рік. З того мусить він вижити себе і родину і виплатити все а все. Чи багато ему з того зарібку остане? Певно що ні, а найліпшим доказом на те є ті тисячі наших Русинів жонатих, що сидять по кільканадцять років в Америці а помімо того центів не мають. Кождий з

них заробив дещо коли був молодшай, але прийшли діти, та всякі видатки і гроші розійшлись — а тимчасом люде старіють ся і заробити тяжше.

З усього повизше сказано бачимо, що навіть коли робітничка родина заробляла аж стільки що цоканано в урядовім рахунку Бюра Праці, то і так живе єї не дуже по паньски а о тім щоб американський робітник міг через опадність стати мільонером (як собі і тепер ще дехто думає) не може бути і мови.

Та що більше, повисший урядовий рахунок показує ще одну дуже важну річ, а се занепад американського робітника під зглядом інтелектуальним. Рахунок сей показує лише \$8.38 розходу на цілий рік на книжки і часописи на більше як 5 людей, а на висшій школі ані одного цента! Правда, маємо тут великі бібліотеки, маємо безплатні школи, маємо всілякі відчити і т. п., але всеж таки на образоване родини \$8.38 на рік таки за мало.

На висшій школі, кажемо ще раз, усі кількадесят тисяч робітників навіть такі що заробляють 1,200 доларів на рік (до яких удавалися урядники) не видали ані одного цента! Що се значить? Значить, що загал робітників посилає свої діти лише до шкіл низших, які є безплатні, тай то дуже коротко а до висших ні, бо не має звідки оплачувати високих такс. Чиж дивно після сего, що робітники не мають своїх заступників там, де ухвалюють всякі права, де рішаєсь їх доля, що немакому за ними вліпнутись і що не лише они самі, але і їх потомки остають на дві суспільности?

Чим довше такий стан буде тревати тим гірше для робітничої класи, бо тим більше підупаде она не лише матеріально але і інтелектуально (не говорячи вже о упадку моральнім, який з тамтими двома все іде вкупі) і тим тяжше буде єї з сего упадку піднястись.

А піднястись можуть робітники лише самі: зрозумінем спільности своїх інтересів, взірцевою солідарністю і завзятою а консеквентною борбою.

А.

Іспит в Реймі, Па.

Тутешня парохія, котра доперва від кількох літ почала проявляти нове життя, днес — завдяки солідарности парохіян, може сьміло зачислити себе до першорядних на американській Руси. Доказом сего красна церков, а в ній прегарні украшения. Іконостас з олійними образами, прегарний парохіальний дім, кілька спомагаючих брацтв і одно церковне, читальня, а до того поважна сума готівки, висте \$1,500.00. За старанем нашого священика, о. Понятишного,

дбалих про добро парохії кураторів, розвинулась дуже гарно руска школа, котра має за ціль шкелати наші діти в матерній мові, та забезпечити їх від внародовлення. Науку розпочато в місяці Жовтня, але задля розкинення парохії на кількадесят миль, наука ішла дуже пиняво; бо діти не могли ходити до школи більше, як лише оден день в тиждень. Так було через цілу зиму. Навесну справа поправилась. Заряд парохіальний поставив о таблицю, лавки і підручники для науки і дня 23 Априля с. р. отворилисьмо порядочну школу, до якої вписало ся 85 дітей, котрі, крім кількох, учащали пильно кожного дня, хоть декотрі з них мали і до 10 миль дороги. Минав день за днем, а діти щораз охотнійше брали ся до науки свого руского языка і по чотиромісячній витревалости, чимало навчили ся позиточного, чо го доказом був іспит, відбувший ся дня 3 с. м. на Labor Day.

Згаданого дня, вже о 8 годині рано зачали сходити ся діти до школи, а з ними і їх родичі. О год. 9 р. всі діти числом 72, з місцевим дякоучителем і родичами, в найкраснім порядку удали ся до місцевої церкви, де наш священик о. П. Понятишин відправив Службу Божу. По скінченню тоїж вернули всі в порядку до школи і там по відсьпіванню „Царю небесний“ і відмовленню молитви перед наукою, дякоучитель Й. Я. перечитав програму іспиту, в котрій склад входили слідуєчі предмети: 1) читане, 2) писане, 3) катехизм, 4) літургіка, 5) сьпів, 6) рахунки (для тих тільки, що не ходили до англійської школи) і 7) декламації. По сім приступлено до річи. Діточки по порядку від 1—4 відділу читали з книжок, по читанню кожного уступу оповідали прочитане, по сім писали, а на решті прийшлисьмо до катехизму. О тець духовний завдавав ріжні питання, а діточки відповідали сьміло і удачно. Красно і похвално вивчали ся діточки також з літургіки. Кожду річ церковну уміли назвати по іменню, а і оповідали на що кожда з них служить, або що нам представляє. При сьпіві пописались діти знаменито. Як соловейчики щибетали они рускі пісні, а родичі прислухуючись всемо, не могли вийти з дива, що так в недовгій часі їх діточки много позиточного навчили ся, а неодному з присутних аж слези з очей покотились з радости. Послідні два предмети, задля браку часу, відложено на відповідний до того час.

Тепер роздано дітям красні даруночки як нагороду пильности, а се: молитвеники, біблії, нотатки, штучні олівці, скриньочки на прибори до писання і инші подібні річи. Кожде з дітей в додатку дістало по

пів фунта найліпших цукорків.

По тім всім виступив о. Понятишин з гарною промовою, в котрій змалював значіне школи. Відтак подякував від імени громади кураторам церковним і всім потрудившим ся коло нашої школи, та горячими словами загірав присутних до дальшої витревалости в тім важнім для нас ділі, пожелав родичам, що би їх діти росли Богу на славу, їм на потіху а церкві і народности рускій на пожиток. Рівнож і діточкам пригадав Всеч. о. їх обовязок супротив своїх родичів, похвалив їх за пильність в науці, та припінув, щоб і на дальше любили все що руске, а Бог поблагословить їх щастем і здоровлем на ціле жате.

В кінці підніс от. духовний многолітствіє: кураторам, родичам, дякоучителям і дітям, а хор діточий на кождий зазив відсьпівав „Многая Літа!“ Опісля о. П. в імени цілої парохії вручив дякоучителеви в ковергї запечатаний презент з признанем щирої праці над повіреною ему дітворою, та візав, щоб як до тепер, так і на дальше трудив ся для добра парохії і загалу. Дякоучитель відобравши дорогий для него дар, подякував вічливо парохіянам і Всеч. о. П. П., та заявив, що о скільки его сили, буде працювати над осьвідомленем наших дітей.

Тепер встав предсідатель парохії, Николай Бережанський і в імени парохії подякував священикови за его заслуги, котрі тойже положив над розвитком парохії і школи, почім підніс многолітствіє а хор діточий знов відсьпівав три рази „Многая Літа!“

Опісля відмовлено молитву по науці, а відтак всі почали лагодитись на бал, котрий був призначений на дохід місцевої церкви. На балю гості бавили ся чемно і примірно.

Ще пару слів до всіх ч. братів і наших ч. парохіян! Честь і слава най буде вам всім, що ідете дорогою правди і згідливости, а най буде ганьба тим, котрі сють вражду між нами. Хороніть ся людей, котрі вірікають ся свого імени і церкви — но і не судіть їх. Най судить їх — їх совість.

Оден з парохіян.

Вісти з Росії.

Петербург, 4-го вересня. Цар Николай видав вчера розпоряджене, щоб уневажено вирок, виданий через военний суд на ген. Штессля, ген. Фок і инших, і щоб утворено новий склад трибуналу военного, котрий має еще раз розслідити вину обжалуваних.

Одеса, 4-го вересня. Вчера придовлено тут організацію терористичну, котрої задачею було винищене усіх представителів властей. При арештованих знайдено обширну переписку, що

крім много осіб цивільних компромітує 14 офіцерів і військового лікаря сьезского гарнізону. Всі вони мали ширити між жовнірами революційну пропаганду і старали ся довести військо до розрухів.

Варшава, 4-го вересня. Підчас похорону одного, застріленого козаком робітника, прийшло вчера до нового проливу крови. Сей похорон відбувався в селі Руда Гузовська під Варшавою. На учасників похорону, що розвинули були підчас сумного походу червоний прапор, напали козаки і намагали ся видерти з рук робітників се знамя соціалізму. Робітники ставили опір, на який козаки відповіли карабіновою салвою. Упало 6 трупів, а 22 осіб зістали поранені. — Арештовані в Варшаві не вгавають. Вчера окружили козаки Саский огород, в котрім находили ся переважно служниці з дітьми і арештували 200 осіб, що не мали при собі пашпортів. — Варшавські революціонери розбіглись по провінції, щоб доокочичний вєрід приготувити до вибуху на случай, коли загальна революція затрясе фундаментами царату. Агітатори звернули головну свою увагу на село, щоб простий люд підбурити і заохотити до борби з самодержавем.

Петербург, 5-го вересня. З Севастополя надходять до столиці алармючі вїсти, з яких показуєть ся, що в сїм чорноморським порті приготуєть ся новий бунт війська, а крім того хуліганські погроми і різня Жидів та інтелігенції. Адмірал Скридлов находить ся в вельми скрутнім положенню, бо льояльні доси саддати переходять пілими сотнями в табор зревольтованих товаришів. Всіх неблагонадежних жовнірів і моряків позачинано в касарнях, а їх стережуть вірні царські полки. Та сих „вірних“ полків є дуже обмал, й тому то Скридлов стягнув з улиць міста усі військові патрулі і часть поліції та велів їм пильнувати „бунтовщиків“ в касарнях. Наслідком такого зарядження ціле місто позбавлене майже всякої сторожі, а се якраз на руку чорносотенцям й хуліганам, що починають показувати зуби всім поступовим елементам. Населене міста в великій тревозі: одні забирають найпотрібніші річи і утікають в дальші, спокійніші сторони, другі приготувають матеріал на барикади, треті приладжують собі безпечні захисти по пивницях, а ще инші готовлять ся до завзятої оборони. Взагалі ситуація невиносима і не віщує нічого доброго ані цареві, ані його підданам. — В Кронштаді відбуває ся тепер процес 200 моряків, обжалуваних о бунт. Сей процес потреває кілька тижнів, бо правительсто намагає ся перевести його по своїй гадці. Завізвано

до розприви понад 1000 сьвідків, що мають вібито сьвідчати против мєряків, хоч і чимало сих сьвідків обжалувано також о участь в тім самім бунті.

Петербург, 6-го вересня. Небезпеченство загально-го повстання в Росії зростає з кождим днем. О скільки можна вірити всяким запевнюваням й ріжнородним поголоскам, оруже повстання має вибухнути в дню 1. падолиста. Революційні розрухи представляють ся для правительства найнебезпечнійше в полудневій Росії, себто на Україні й на Кримі. В Севастополі агітація революційна прибрала уже такі розміри, що правительство непевне ані дня, ані години. Шеф одескої поліції доносить, що в Одесі діє ся те саме. З усіх більших міст полудневої Росії повиходили революціонери на села і там, поперебрані за селян, робітників, лікарів, торговельних агентів і т. п., підбурюють мужиків до оружного повстання. Піймане сих перебраних революціонерів є вельми утруднене, бо вони заосмотрюють ся в зовсім легальні пашпорти, а так знаменито уміють маскувати ся, що неподібно відріжнити їх від окруження, коли не приловить ся їх на горячій учинку підбурювання. Начальники городів запевняють, що з Петербурга і инших північних міст з'їхало на полудне понад 400 агітаторів, що працюють горячково і в всяким пожертвованем. Революціонери не криють ся зовсім із своїм планом. Вони говорять, що бажають допроводити до масового повстання наперед в полудневій Росії, а коли загрожене правительство, не маючи відповідних сил на полудни, буде зневолене вислати війська з Петербурга і инших північних міст, тоді в Петербурзі вибухне революція робітничая, котра може дуже легко здобути цілу столицю і всі доохрестні кріпости.

ЧАСТІ КУПЕЛІ.

Дуже добре роблять ті люди, що в горячі літні дні купують ся чи то дома чи в ріці або в ставі. Купелями змиває ся шкідливий, брудний піт, тіло відсьвіжує ся і стає ся відпорним против всяких заразків, що звичайно люблять бруд і нечистість. Та все таки не треба забувати, що всякі початкуєчі або й застарілі недуги вилічують ся найуспішнійше Трінера Лічничим Гірким Вином. Сей лік знаний уже в широких кругах нашої суспільности, бо вилічує легко найріжноріднійші недуги, як: байдницю, нехить до їди, загальне ослаблене, нудоти і инші діямоучі слабости. Богато осіб завдячує своє здоровле або й жите сему лікови, треба лише уживати його часто й правильно. Хто терпить на нервозність або на хвороби жолудка, нехай не Трінера Лічниче Гірке Вино, а повно зістане уздоровлений. Продають у всіх апіках. Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар.
Box, 404, McKeesport, Pa.
Починний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906—1908.
Предсідатель:
Константин Кирів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-предсідатель:
Іван Парилляк. Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Оваск, Trauger, Pa.
Ф. Полівка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Scranton, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однією русько народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Смь отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посялає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз я виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.

ІВАН ПЛАВЧАН, член Р. Н. Союзу, відд. 78 Minersville, Pa., упокоїв ся 21-го Августа 6 р. Небіщик похоронив в Угорщині, села Орош Воля, Шарош.
МАРІЯ КРУПА, жена Петра, члена Р. Н. Союзу від.

33, Northampton, Pa. упокоїла ся 11-го Августа с. р. Вічна пам'ять!

Ч. 880 КВІТ \$300.00 на триста доларів, котрі п. Іван Оліяр отримав яко посмертну заповість по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. Aug. 21, 1906.
Іван Оліяр.

Сьвідки { Антоній Лучковець, Іван Ілова
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 1.
Гав. Малиняк, пред., С. Хорошак, секр.

Ч. 883. КВІТ \$100.00 на сто доларів, котрі п. Фелікс Мачуга отримав яко надзвичайну заповість для утримання родини з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
New York, N. Y. дня 3 Вер. 1906.
Фелікс Мачуга.

Сьвідки { Андрей Корпан, М. Тарнавський.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 69.
Андрей Кашинський, пред., Я. Ваняцкий, секр.

Ч. 888 КВІТ \$261.94 на двіста шістьдесят один доларів 94 центів, котрі п. Павло Ренч, опікун, отримав яко сирітську частку по Семані Дуда для дітей Івана і Теодоски з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Троу, N. Y. дня 1906.
Товдоска і Іван Дуда.

Сьвідки { Гарасим Капитула, Стефан Спак.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 13.
Павло Рончковский пред., Стефан Спак, секр.

Ч. 893. КВІТ \$300.00 на триста доларів, котрі п. Тимко Ясін отримав яко посмертну заповість по жені Мелані з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Mahanoy Plane, Pa. 1906
Тимко Ясін.

Сьвідки { Петро Горват, Митро Вах.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 28.
Яцко Яцила, пред., Ст. Грицишин, секр.

Перестали бути членами Р. Н. Союзу.

- в. 9. Вишньовський Іван
- в. 20. Петрак Іван
- в. 28. Прибилик Юрій
- Какуш Іван
- Шимський Іван
- Криба Дмитро
- в. 39. Янко Іван
- Ямбола Іван
- в. 45. Кохан Зоя
- в. 46. Сорока Алексей
- в. 56. Опалка Михайло
- Медвідь Василь
- Колодійчик Михайло
- в. 68. Майхрич Михайл
- Ханас Ілько
- Бодак Стефак
- в. 70. Мигалек Петро
- в. 85. Добровольський Теодор
- Коцур Матій
- в. 120. Вішуган Григорій
- Віряк Лука
- Приходняк Николай
- Муха Семко
- Бетлей Андрій
- в. 125. Куташинець Николай
- в. 126. Байжет Іван
- Гусінка Іван

В місяцю Августі с. р. приступило до Р. Н. Союзу нових членів:

- в. 7. Нітуш Николай
- Федашко Лукач
- Кропінський Михайло
- в. 10. Загачевський Іван
- Павлик Марія, дитина
- в. 14. Деревляник Юліян
- Валевська Параска
- Калішевська Цецилія

- в. 16. Просимчак Іван
- Дзущин Іван
- Головач Петро
- в. 20. Вартко Іван
- Посацкий Адам, дитина
- в. 33. Дорош Филип
- Мартинюк Іван
- Мачкович Павло
- Брудняк Михайло, дитина
- Будигас Стефан
- Кириповський Іван
- в. 35. Ориник Михайло
- Вроновський Стефан
- в. 40. Гунька Александер
- Босцьо Михайло
- в. 41. Гусак Леон
- в. 46. Садовська Марія, дитина
- в. 48. Перун Іван
- Біль Михайло
- Біль Іван
- в. 53. Вульчак Петро
- Ганчарик Никола
- Лазор Никола
- в. 55. Дощна Антія
- в. 56. Драган Йосиф
- Тупяк Іван
- в. 60. Федоронько Емиліян, дит.
- Янковський Валеріян
- в. 61. Вармецкий Юрій Михайла
- в. 62. Петрушак Андрей
- Галькович Фильо
- Дубець Юстин
- Цурич Андрей
- Грицко Павло, дитина
- в. 69. Зіч Йосиф
- в. 72. Рудавський Іван, дитина
- в. 74. Мошак Юрій
- в. 78. Шпирка Семан
- Муранка Іван
- в. 79. Кнцула Юрій
- Токач Михайло
- Галик Назар
- в. 85. Зубаль Іван
- Вільчинський Афан
- Панько Михайло
- Сторожка Онуфер
- Османський Федор
- Войтко Ілько, дитина
- Гашниц Анна
- в. 91. Галаган Дмитро
- в. 92. Слободзян Володимир
- Ткачук Петро
- Яремків Володимир
- Ільчук Гринь
- Спасюк Кирило
- Ручинський Василь
- Кравчук Кондрат
- Мельник Олекса
- Іванців Данило
- в. 102. Шимчак Іван
- Гавал Іван
- Фрицкий Йосиф
- Юнич Юрій
- Кавалець Юрій
- Воляньський Павло
- в. 104. Корчинський Федор
- Романів Василь
- Каралюз Марко
- Пелешак Анна
- Росс Федор
- Посполита Анастасія
- Бабій Анна
- Каралюз Олена, дитина
- в. 106. Мотиль Іван
- Гурей Някита
- Тара Юрій
- в. 107. Осагла Федор
- Копій Іван
- Гривняк Афтаназ
- Петрак Антія
- Оринич Юрій
- Немет Іван
- Немет Василь
- Немет Андрей
- Книш Дмитро
- в. 114. Васечко Іван
- в. 123. Курач Михайло
- Камінецький Петро
- Бовтук Максим
- Колісник Григорій
- Урманець Василь
- в. 124. Гурняк Кипріян
- Олійник Іван
- в. 126. Точик Іван
- Плішка Іван
- в. 130. Бенца Григорій
- Мількович Іван
- Цмайло Йосиф
- Багній Стефан

Бетлей Юрій
Теодор Терлецкий
Кручківський Петро
Мількович Василь
Т. Лабовський, рек. секретар.

Виназ членів Р. Н. Союзу.

З кінцем місяця августа 1906 р. належало до Руского Нар. Союзу 138 відділів, а 6420 дорослих членів і 916 дітей. Число членів в кождім поодинокім відділі представляє ся так:

Відділ	Число членів на ціле посмертне	Число членів на полов. посмертного	Число дітей
1	247	9	60
2	44	—	1
3	208	7	65
4	123	2	36
5	60	—	7
6	108	1	—
7	125	1	20
8	27	1	27
9	33	—	18
10	70	4	50
11	18	1	2
12	62	1	6
13	38	2	—
14	45	25	15
15	48	—	—
16	178	5	11
17	21	—	—
18	21	3	13
19	59	2	35
20	58	6	10
21	19	1	5
22	20	—	—
23	50	—	—
24	23	1	4
25	52	11	—
26	38	—	3
27	36	6	10
28	87	1	—
29	16	1	19
30	59	—	23
31	44	—	4
32	85	—	7
33	207	13	90
34	4	—	—
35	39	2	3
36	54	—	9
37	31	—	14
38	61	2	5
39	41	3	4
40	112	11	7
41	42	1	—
42	59	5	29
43	25	—	3
44	6	—	—
45	32	5	7
46	138	—	40
47	40	—	—
48	129	1	11
49	16	—	1
50	—	—	—
51	22	1	—
52	30	2	—
53	245	37	27
54	16	1	—
55	122	1	7
56	83	—	—
57	11	—	—
58	76	—	14
59	14	—	3
60	—	10	12
61	58	—	2
62	66	1	16
63	73	—	5
64	8	—	—
65	32	1	10
66	20	9	3
67	86	1	—
68	25	1	12
69	24	2	2
70	18	11	5
71	14	—	2
72	30	—	20
73	8	6	7
74	22	—	—
75	24	1	2
76	12	15	—
77	18	—	—
78	111	—	—
79	9	1	—
80	26	—	—

Відділ	Число членів на ціле посмертне	Число членів на полов. посмертного	Число дітей
81	32	—	—
82	70	—	—
83	9	9	7
84	44	—	—
85	95	1	9
86	25	—	—
87	16	—	7
88	13	6	5
89	16	—	—
90	—	13	1
91	33	15	1
92	48	16	—
93	7	2	—
94	4	14	—
95	33	—	—
96	61	25	9
97	8	—	4
98	23	—	7
99	15	—	—
100	7	4	—
101	—	11	—
102	49	—	—
103	43	10	—
104	66	2	22
105	13	1	—
106	20	2	2
107	38	1	3
108	12	37	3
109	30	—	—
110	16	—	—
111	10	32	—
112	6	4	—
113	33	—	—
114	24	—	—
115	29	—	—
116	16	10	1
117	11	—	—
118	5	8	—
119	40	—	—
120	35	—	4
121	29	—	—
122	9	—	—
123	50	5	—
124	36	5	—
125	13	—	—
126	28	—	—
127	17	—	—
128	18	—	—
129	25	—	2
130	24	7	—
131	15	—	6
132	25	—	—
133	18	3	—
134	27	—	—
135	15	—	—
136	13	—	—
137	10	—	—
138	7	13	—
139	34	—	—
Разом	5929	491	916

Всіх членів 7336.
Теодозій Лабовський.

Рух в відділах Р. Н. Союзу.

Братство
св. Арх. Михайла, від Р. Н. Союзу ч. 31, в Елснор, Па. буде приймати нових членів в місяці Вересні с. р. без вступного. Хто в Русію не належить ще до жадної організації, нехай користає з доброї нагоди і приступає до нашого братства. Мала вкладка — велика поміч!
Осиф Бобалик, секр.

Повідомлене.
Смь подаю до відомости всім членам тов. „Любов“, від Р. Н. Союзу ч. 45, в Філадельфії, Па., що мітинги товариства будуть відбуватись в третю неділю в місяці. Тож виявляю всіх членів тов. „Любов“ і Р. Н. Союзу, щоб кождий явив ся на мітинг для 16. Септембра під ч. 230 Pine St. (3rd floor) під загрозою грошової карі. Члени, що винні гроші до „Союзу“, если не виправляють свого довгу, виставлять виключені з членів Р. Н. Союзу.
С. Демків, секр.

Повідомлене.
Подаю до відомости всім членам братства св. І. Христителя, від Р. Н. Союзу ч. 36, в Скотдейл, Па., що наш мітинг відбуде ся для 16-го Вересня с. р. о год. 2-ій пополуночі в галі П. Куленча.
П. Гула, пред.,
М. Зоріла, кас.,
Н. Цикловський, секр.

Братство
св. Арх. Михайла, від Р. Н. Союзу ч. 85, в Гейвелтон, Па. мало для 12-го Августа с. р. річний мітинг, на котрім вибрано слідуючих урядників на рік 1906-

1907: Михайло Мардинник, пред.; Теодор Полівка заступник пред.; Адам Романьчак, секр.; Юліян Періг, писмо-водитель; Михайл Носаль, кас. Доворці каси: Д. Левич і М. Василь в Гарвуд. Контрольна комісія: А. Капустинський, К. Кравчук і С. Сторожка. Доворці хорих: А. Касич в Гейвелтон, М. Процьки в Гарвуд, К. Павлик в Кресторія і Крамбери. Головний контролор над до-ворцями хорих: М. Полівка. С. Капустинський, капітан; Н. Галич, прапорщик; К. Виллюк, дверник. — Честь і слава нашим ново вибраним урядникам, а тим більше членам нашого братства і Р. Н. Союзу, що так красно і чесно захищували ся на сім мітингу. Честь і слава нашому брату п. Николаєви Галич, що так хорошо прибрав прапор нашого братства, не жалуваша свого труду і своїх тяжко запрацьованих центах. За теж наше братство вибрало його од-но голосно прапорщиком і желас йому ів щирого серця: Многая і благая літа!
М. Мардинник, пред.,
Т. Полівка, містопрод.,
А. Романьчак, секр.

Братство
св. Петра і Павла, від Р. Н. Союзу ч. 5, в Мт. Кармел, Па. мало для 26-го Августа с. р. річний мітинг, на котрім вибрано на будучий рік слідуючих уряд-ників: — А. Мільо, пред.; А. Гаракея, містопрод.; І. Ятко, секр.; П. Михалюк, вост. секр.; М. Пачута секр. фінанс.; М. Болтун, кас.; М. Чорняк, вост. кас.; І. Даникович, капітан; Н. Каспер, прапорщик; А. І. Махлюк, М. Троян і І. А-дзіма контролорі; П. Волчко, доворці хорих, Й. Дунай, післяпець; М. Гатрак, дверник. Мітинги відбувають ся в кожду неділю по 15-тім.
Іван Ятко, секр. братства.

Повідомлене.
Подаю до відомости всім членам братства св. О. Николая, від Р. Н. Союзу ч. 22, в Мапоу, Па., що наш мітинг відбуватись в третю неділю по першій під ч. дому 16. На найближшій мітинг має явитись кождий член під загрозою карі 50 цент. (для урядників 1 дол.). На сім мітингу будемо вибирати нових урядників і припиняти нових членів до братства і до Союзу. Вступне до братства дуже низеньке, а до Союзу після статутів.
Л. Іванчич, секр.

Братство
пресв. Богородиці, від Р. Н. Союзу, ч. 7, в Микаду, Па. повідомляю всіх тих членів, що мешкають в подальших сторо-нах, аби подали сейчас на руки ури-ду свої адреси, бо инакше не будуть мо-гли доставити правильно „Свободи“. Крім того нагадуємо всіх членів — дозників, щоб як найкраще вярива-ли усі свої заповіді. Хто в найближ-шім часі не полатить своїх довгів, ві-стане виключений з братства і з Союзу. На сім місці запрашаємо також всіх дохресних Русинів, щоб приступали громадою до нашого братства і до Р. Н. Союзу, бо ніхто не знає, коли смерть за-гляне йому в очі. Памятайте на своїх рідних, щоб они не лишали ся колись необезпечені.
К. Поступак, пред.,
І. Посипанко, као.,
П. Рафуя, секр.

Братство
св. Пророка Ілії, від Р. Н. Союзу ч. 28, в Маганой Плейн, Па. вибрало на посліднім своїм мітингу слідуючих но-вих урядників: Яцко Яцила, пред.; А. Гринько, містопрод.; Ігн. Стець, кас.; І. Карльський, вост. кас.; С. Грицишин, секр.; П. Горват, вост. секр.
Ст. Грицишин, секр. братства.

Повідомлене.
Подаю до відомости всім членам братства св. Арх. Михайла, від Р. Н. Со-юзу ч. 84, в Сапонсбург, Па., що наші мітинги відбувають ся в третю неділю по кождому місяці в другу неділю по пер-шій. На найближшій мітинг т. є. на де-рент 14-го жовтня с. р. мають війти ся всі члени, бо маємо до полагодження ду-же важні справи. Хто не прийде, за-платить 50 центів карі.
Іван Федан, секр.

Оголошене.
Товариство „Запороска Ст.“ в Нью-Йорку устроєє перше велике театраль-не представлення „Підгір'яни“ для 15-го Вересня 1906 в величавій салі „Manhat-tan Lyceum“ 66-68 East Fourth Str., до котрим відбуде ся бал.
Новий крок розвою се засноване при товаристві „Кружка Аматорського“ ко-трий має на цілі дати своїм членам корм душевний, по тяжких днях праці. Цілюю сего кружка що місяця давати представлення аматорські, крім того уря-джувати прогулянки аматорські до на-йближших міст, де проживають Русини, щоб в той спосіб запізнати братів в нашою літературу.
Товариство призначило половину чи-стого доходу на церков св. Юрія в Нью-Йорку а одну частку на „Народний Фонд“ у Львові. Тому кличемо до Вас брати, так місцеві як і позамісцеві, за-гостіть для 15-го Вересня на наше представлення, як один, а тим дасте до-каз, що симпатизуєте в братимв „Свободі“ і додасте їм охоти і сили до дальшої праці для добра народного.
КОМТЕТ.

Оголошення.

Товариство „Зоря“ в Нью-Йорку подає огляд до відомості і для вигоди Нью-Йоркських Русинів, що уряджує **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ** дня 13-го Октобра с. р. в сали Liberty Hall 263. E. Houston St. Більші інформації подасть ся пізніше.

Також буде ся приймати нових членів в місяці **Септември і Октобрі** без вступного. Охочі вступити в члени сего найстаршого в Нью-Йорку народного табору звольте зголосити ся на звичайні мітинги товариства, що відбуваються в правильно кожної другої суботи в місця в гали під ч. 258-263 E. Houston, St.

За Віділ тов. „Зоря“
Андрей Кашинський, пред.

Пятий Великий Баль.

Братство сьв. Івана Хрестителя в Неварк, Н. Дж. повідомляє усіх своїх родичів, що дня 22-го Вересня с. р. відбуде ся у нас пятий великий баль, на котрий маємо честь запросити всіх членів Русинів і Русинки так в нашій місцевості як і в дохристиянських плеяв. Баль сей відбуде ся в галі п. Івана Пилипайтис. Початок о год. 2-гій пополудні. Добіра музика буде грати чисто рускі тапці, а також вальси, польки, мазурки, two step і т. п. На сей великий баль вибирають ся всі наші товариства братські і сестрині. Адреса нашої галі: 403 Jackson Str. Newark, N. J. Прибувайте всі! За добру забаву ручить бальовий комітет.

Д. Фрідер, пред.
Ф. Олійник, кас.
І. Алексювич, секр.

Перший Великий Баль.

За старанем кружка рускої молодіжні в Бофало, Н. Й. відбуде ся дня 18-го Вересня с. р. перший великий баль, на котрий маємо честь запросити всіх наших родичів так Русинів як і Русинки. Баль сей відбуде ся в галі п. Марціановського при ул. Амстерс, ч. 432 на Блек Рак, Бофало, Н. Й. За добру і охочу забаву ручить:

КОМІТЕТ.

Вечерок з танцями.

Заходом товариства ім. І. Наумовича в Філадельфії, Па. відбуде ся дня 15-го Вересня с. р. в „Arbeiter Saengerbund Hall“ великий вечерок з танцями, на котрий маємо честь запросити всіх руских людей, живущих в Філадельфії. Початок вечерка о год. 6-30 вечером. Вступ для мужчин по 15 центів, для женщин — вільний. Осібний комітет буде старатись, щоб всі гості були в забаві вдоволені.

С. Мулянка, секр. тов.

Остерога.

Стережіть ся, брати Русини, перед обманцями! Був у нас в Йорквілі, О. одні кради, С. Кр., що походить з села Торки, пов. Перемишль в Галичині. Він понатягав тут кількох Русинів і драпав десь до Джерас Сіті, Н. Дж. у Антона Оленка „пожнив“ 1 дол., у Юлька Олексюка 15 дол., у Михайла Когута 10 дол. 10 центів, у Федька Фільда 2 дол. і квіт на \$3.50. Юркові Вовкуну обіцяв спроводити якийсь „зайгарок“ і взяв від него 5 дол. Він справді спроводив йому якийсь лихий годинник за половину ціни, а за 2.50 доларів „заордерував“ собі цигаричку. Крім того послав сей „добродій“ до старого краю гроші, але людям не давав жадних посвідчень. Покривджі родичі стали на него напирати, а він дав погам знати і... шукав вітра в полі. С. Кр. є низького росту, вуса чорняві, на переді голови лисий. Остерігаю всіх Русинів перед тим обманцем, тим більше, що він дуже масенький і уміє красти ся в довіре легкодушних людей.

Іван Кавецкий.

Остерога.

Остерігаю всіх родичів перед особою І. І-ва, котрий мешкає в може ще й тепер мешкає під ч. 1205 Euclid Ave. Scranton, Pa. Перед тижнем був сей Ільків разом зі мною на борді. Він розбав мій кутерок і вкрав 25 дол. готівки і кошт вартості 5 дол. Походить з повіту Жовківського в Галичині: на лівій лівці має три плями. Хтоби знав, де сей „пташок“ перебуває, нехай зявляється повідомити мене ласкаво, за що я буду велим вдячний. Адресуйте:

Andrej Panas,

207 Elk St. Buffalo, N. Y.

Де є?

Хто хоче шукати своїх краянів через нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожне оголошення наперед.

Пошукую

свого кума, Олександра Ткачука родом з Крешовця, пов. Станіславів в Галичині. Перед півтора роками прибув до Америки і мав бути в Нью-Йорку у Михайлом Виникуком. Хтоби знав про него, або він сам, нехай напише ласкаво на адресу:

Іван Дубицкий,
1923 W. Passunk Ave.,
Philadelphia, Pa.

Пошукую

свого брата, Николая Павла в Стрілське старих, пов. Бірків, Галичина. Хтоби о ним знав, або він сам, нехай зявляється написати на адресу:

John Pawlow,

c/o Nuznykevitz, 427 E. 15 Str.

New York City.

Хочу женитись.

Маю фарму цілком оброблену, 4 коні 4 волі, 5 корів і всі господарські знаряди. Числю 22 літ життя і бажаю одружити ся з дівчиною Русинкою. Котра з руских дівчат має охоту на мене віддати ся, нехай пришле на мене свою адресу і свою фотографію, а я пішлю їй свою. Моя адреса:

John Seni, Albert Canyon,
B. C. Canada.

Дякуючитель.

що скінчив школу в Перемишлі і має знамениті свідчення з тих парафій де був дяком і звичай хорального співу шукає місця.

Адресувати:

Михайло Білянський,
c/o Kwarcianski & Jarema,
442 E. 12 Str. New York, N. Y.

37-38

Дякуючитель.

з добрим теноровим голосом шукає посади. Бать іспитованим дяком, а знає добре церковний устав, має свідчення кваліфікаційне і свідчення укінчення курсу дяківського, Бать самотній і був три роки дяком в Галичині. Котра парохія потребує дяка, нехай зявляється зголосити ся на адресу:

Roman Zamorski,
Siegfried, Pa., Northampton, Co.

— Хто пришле мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому випишу в презенті або мапу Австрії або Америки, або красну книжку до моленья.

John Nemeth,

457 Washington Str. New York City.

На продаж.

Продам дешево хату в городом. Хата збудована в році 1904 після плану молдавського в ґанком; заасекурована на 500 корон. На 30 стіп від хати знаходиться ся студія із здоровою водою. Город займає доброго пів морта поля. Ся реальність положена коло білого годинника в селі Давишів, пов. Заліщицький. Маю право продати кожної хвилі і заінтабулювати на ім'я купуючого. Хто хотів би купити собі сьо хату wraz з огородом, нехай зявляється віднести ся до мене листівко або устно на адресу:

Vasil Kowcun,

540 Magnus Ave., Winnipeg, Man. Canada.

Всячина

ОТ ЯКИЙ „ГЕРОЙ“.

Після російсько-япанської війни, яка Росії слави хита не придбала, прийшло до ще менше славного епілогу, в виді судів над ріжними „героями“ сеї війни. Найскандальніше покінчило ся слідство проти „геройського“ оборонця Порту Артура ген. Штесля, дарма, що його цісар Вільгельм II. відзначив таким високим орденом. Судова комісія, розібравши справу здачи Порту Артура, дійшла до такого вислідку, що Штесля слід уважати не героєм, а простим зрадником вітчизни, якому належить ся не відзначення, але куля в лоб! Виявило ся, що він прямо передав Япанцям три головні точки оборони „старого міста“, а тим розпорядив здачу форти без, а то прямо проти, постанови військової ради, хоч у форті було ще багато амунації і провіантів. Про тодішнє становище Порту Артура виявилось ось що: Військові начальники не обміркували умови здачи кріпости і були повідомлені тільки, як форти та батерії були вже здані. На військовій нараді 16-го грудня з 18 військових начальників тільки чотири висловились за тим, щоб здати Порт Артур. На сій нараді начальник артилерії ген. Білий заявив, що знаярив ще досить, а, як казав ген. Смирнов, харчевого припасу вистало би ще більше як на місяць. Протоколу сеї наради не звірили і не підписали всі присутні на ній. А потім — у той час, як усі оборонці Порт Ар-

тура більшість свого майна мусіли були залишити в кріпости, ген. Штесель так підвів справу, що вивіз своє майно, що при перевозі зайняло 40 підвод. Він спас навіть свої собаки! В провіантських магазинах кріпости до 18 ст. ст. грудня було ось скільки припасу: муки пшеничної 10.519 пудів, пшеничної 9.202 пудів, сіянки 904 пудів, крупів та рижів 5.577 пудів, чумизи 140 пудів, яшона 59 пудів, чаю 2.160 пудів, сахарю 1.224 пудів, сухарів 21.657 пудів, сухих овочів 3.107 пудів, консервів 385 пудів, бобу 31.140 пудів, порційного скоту 3 штуки, баранів та цівів 9 птук, коний 2.500 птук, муки, що привезли в Артур пароходи, що прірвалились через япанську ескадру, було 30.040 пудів. Крім показаного числа пудів сухарів у запасі у провіантських магазинах в частях війська було припасу на 21 день. До тогож часу ризиків було до 180.000, шрапнелів до 14.000 і картачів до 10.000. Гармати, хоч і старенькі були, та ще годились до бою. Нові ризиків та шрапнелів вистроїли, і за добу виходило 100 ризиків. Всього було досить у кріпости, щоб ще можна було продержатись добре півтора місяця! Та мимо того всемо можна бути певним, що Штесля мине заслужена кара. Він уже знайде таких заступників, що його захоронять...

ЗАГАДКА.

(Отся сама загадка поміщена була в ч. 22-ім нашої часописи, а що досі ніхто її не відгадав, то ми поміщаємо її вдруге, подаючи при кінці й правильну розв'язку, яку на днях надіслав нам шан. автор).

Ішов Іван на ярмарок з двома кошами яблук. В кождім з тих кошів містилось по 30 яблук.

В однім кошику були красні яблочки і їх хотів Іван продати за 15 центів, себто 2 яблочки за цента.

В другім кошику були гірші яблочки і їх мав Іван продати за 10 центів, себто 3 яблочки за одного цента.

В сей спосіб мав Іван дістати за всі 60 яблук 25 центів; але на диво всюди де би Іван не був, знайдесть також і жид, тож і тут надходить Момко та й зміврявши хлопа від голови до ніг, питаєсь:

— Ну, Іван, що ви там доброго несете?

— Та яблочки — відповідає Іван.

— Ну, а по чому ви, Іван, ті яблочки продаєте?

— Та ось з тих — толкує ему Іван, вказуючи на кошик з красними яблочками — продам два яблочки за цента, або всі 30 яблочки за 15 центів, а з тих других (вказуючи на гірші яблочки) продам 3 яблочки за цента, або всі 30 яблочки за 10 центів.

Почувши се хитрий Мом-

ко, пошкребавсь в бороду, тай став міркувати, як би Івана бодай на марного цента опукати. Ну і виміркував, тай каже:

— Чуєш ти Іван, ти є дуже мудрий чоловік, але на що тобі спродавати ті яблочки за осібна? Чи не вельо одно тобі буде, если ти місто два яблочки за цента з одного кошика а три яблочки за цента з другого кошика, спродаш мені всі 60 яблочки по ціні 2 центи за 5 яблочки.

Іван глянув підозріло на Момку, але чуючи, що дістане по 2 центи за кожних 5 яблочки що спродасть Момкові, та що Момко хоче всі яблочки від него взяти, радо відповів:

— Та правда, що нема їх пощо розділяти, коли я їх тобі всі на гурт за 25 центів продам.

— Алес рехт, — каже жид — я всі 60 яблочки від тебе куплю.

Ну і купив жид яблочки у Івана тай з сміхом на лиці виплатив Іванови 24 центи.

Хлоп взяв гроші, рахує тай рахує а вконець шкребачись в голову, каже:

— Слухай, жиде! таж ти мені лише 24 центи дав а мені 25 центів належить ся, бо 30 яблочки по 2 яблочки за цента приносить 15 центів, а других 30 яблочки по три яблочки за цента приносить 10 центів — разом 25 центів, чи не так?

— Ну, чуєш, Іван, я думаю, що ти мудре чоловік, а ти ще великий дурак. Чуєш Іван, як рахувати треба:

Я в тебе купив 60 яблочки, по 5 яблочки за 2 центи, 5 в 60 міститься ся 12 рази — чи не так?

— Та так — каже Іван.

— Ну чуєш Іван, 12 рази 2 є 24 — чи не так?

Іван: — Та так, жиде.

— Ну, чи не дав я тобі 24 центи?

— Та давесь мені.

— Ну, — каже жид, сьміючись, — чого ти в мене більше хочеш, Іван?

— Та я мислив, що мені 25 центів належалося.

— Ну, індик мислив тай здох — сказав жид, тай пішов з яблочками а Іван і доси рахує тай не може догадатись, в який спосіб его жид опукав.

Ану, хто вгадає?

Цілий сук в тім, що Момко поділив 60 через 5, одержавши тим чином 12 п'яток. Кожда п'ятка мала би складатись з трох яблочок гірших, а з двох кращих. Алеж таких справедливих п'яток не може бути більше як десять. Зостанів 10 яблочок кращих зробив Момко рівнож дві п'ятки, за котрі Іванови належалося не 4 але 5 центів. Цілий блуд Івана є в тім, що він не догадав ся, що шість яблочок кращих пішли в рахунок за гірші.

Михайло Балабан.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер. Old Phone 1269—B

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трені підходять зі Скрантона в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6-ої рано до 12-ої вночі що 20 минут. В Неделю підходять трені від 1-ої рано до 7-ої години, в віт 7-ої рано до 12-ої вночі що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополудня трені ходять що 10 минут. До Валесбері їде трені всего 41 минут. а експресові, що підходять зі Скрантона (крім Неделі) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудня їде лиш 33 минут. Наші мери їдуть до Неделі Парку і Пітерсберґу. Ми перевозимо також пакунки.

W. W. WYLY, Jr traffic manager
Scranton, Pa.

HARRY NEEDLE

Адвокат і Нотар Публичний. Повчає гроші на прাপерти. Заступає в справах кримінальних і цивільних. Офіс: 611 Commonwealth Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

Християнин до Християнина.

Повідомлюю всіх Русинів, що від 1-го Юлія мій

Банковий Бізнес

переніс я під

ч. 402 S. Washington Ave., на Фляц,

і прошу кожного мого краяна, аби, сли хоче несли до краю гроші або купити шифкарту до краю або з краю, так само сли має яке право, або потребує контракт, — не забув на

Перший Руский Християнський Банк.

Кожний може звернути ся з довірем до сего банку.

3 поважанем

ЙОСИФ РАЙХМАН,

спільник Івана Неймета б. п. к. конзулярного агента,

402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.

Позолочену Годинку за \$3.98 ніхто доси не продавав. Ми пішлемо Вам до оглянення сю гарну 14-каратову золоту Подвійну Золочену годинку С. О. D. за \$3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 літ і ланцюшок з кожною годинкою. Ся годинка не чорніє як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-доларова шпиро золота годинка, а деякі купці продають єї по \$10.00. Сли пішлете вперед \$3.98 дамо Вам в дарунок перстень або ніж і оплатимо режістровану пошту через що не будете мусити платити експресу. Дармо одна годинка сли купите або спродаете шість. Паміть чи прислати Вам мужеску чи жіночу годинку. 34-38

Globe Mde Co.

Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

На продаж тано

2 лоти 40x150 і 45x150 (одні з них корнеровий) в Скрантон, Па.

Близших пояснень уділяє Редакція „Свободи“.

28-37

НА ПРОДАЖ

Два лоти Крави евеню і Ривер Стріт. Голоситесь під ч.:

420 Стоун Евеню, Скрантон, Па.

David Fuhrman

222 Lackawanna Ave.

SCRANTON, PA.

Виробляє

Братські відзнаки. Шапки.

Пояси. Уніформли. Фани

Шовкові і вовняні.

3- Old Phone 564-B

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

виконує

всі роботи входячі в обсяг друкарства.

Адрес:

„SVOBODA“

Box 353, Scanton, Pa.

Позір Рускі фармери!

Сли хочете дістати добрі краєві коси, замовляйте їх в руского купця

М. Пасічника у Відні.

Безперечно неоден з вас знає еше з краю, що коси М. Пасічника є найліпші.

Довгість коси	Ціна одної коси за повною поручкою	Ціна одної селянської коси
цмт.	сотників	сотників
60	135	104
65	145	114
70	155	124
75	165	134
80	175	144
85	185	154
90	195	164
95	205	174
100	215	184
105	225	
110	235	
	Ширина коси 52 мм.	Ширина коси 45 мм.

Також можна у мене замовляти ложки, вилки, ножі і ножички. Менше як 6 штук не висилає ся.

Коси найліпше вислати в Америку желізницею і то в більшій кількості. При пересилці до 500 кг. ваги (до 1000 кіс), посылка коштує около 100 кор. Однак посылка желізницею, требає досить довго і потреба вже вчасніше замовляти.

Коси хто хоче замовляти менше (10—50 кіс) то можно посылати поштою. Пакунки 5 кг. ваги коштує 7 кор. 50 сот. Однак пакунки не може бути довший чим 75 сантиметрів. Значить ся кіс довших чим 70 цмт., не можна пересилати поштою. Пересилка в Америку требає від 15 до 25 дені. Кіс на 5 кг. пакчу їде 12 (60 центів), 11 (65 ц.) і 10 (70 ц.) штук.

Просьичи о як найчисленніші замовлення, остаюсь з глибоким поважанем

Михайло Пасічник,

Wien, XVIII 1 Theresiengasse Nr. 32, Austria.

Перший Руский Народний Банк
—i—
Канцелярія
Адвокацко-Нотаріальна
A. Chromowski & Co.
292 EAST HOUSTON STR.
NEW YORK, N. Y.

БРАТЯ! Посилайте гроші до краю через Руско-Американський Народний Банк.
Пересилка як найтанша, **ско́ра** і **безпечна**.
ШИФКАРТИ на найліпші 4-компнові кораблі купуйте у А. Хромовського. У мене ціни найтанші, бо я маю заступництво на всі лінії корабельні.
КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКО-НОТАРІАЛЬНА полагоджує фахово всі справи судові, цивільні і карні в краю і Америці, виготовляє повновасти, контракти купна і продажі, цесії і скрипти довжні і залагоджує всякі справи ґрунтові, табулярні і спадкові.
ВАЖНЕ! Не занедбуйте асентерунку, контролі і вправ військових! Если по повероті до краю хочете уникнути строгої кари за занедбане повновасти військових, то удайтесь до А. Хромовського.
РУСКА НАРОДНА КНИГАРНЯ А. Хромовського має на своїм складі дуже хороші книжки до читання і молитви.
РОДИМЦІ! Покиньте вже раз чужих нефахових агентів, а удайтесь в кожній справі до фахового чоловіка а щарого Русина і житливого Вам брата А. ХРОМОВСКОГО.

Перше Руске Народне Бюро Праці
і офіс інформаційний
А. Хромовский і Ко.
292 East Houston Str. **New York, N. Y.**

Если хочете дістати добру роботу, то удайтесь до А. Хромовського, а певно не пожалуєте сего.
Уділяємо всяких інформацій, займаємось вишуканем кривих і знайомих, посередничмо в всяких справах дискретних і уділяємо обясненя в річах бізнесових.
Питайтесь про все докладно а знайдете добру пораду! 28-

— Впишіть ся до „Читальні“. Ліште 1.50 дол. на рік. За ті гроші буде діставати одну цікаву книжочку кожного місяця. Адресуйте:
CZYTAŁNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

С Ъ М І Ш Н Е.
Судія (до жінки, котра зловилла і обила злодія): З вас відважна жінка, але трохи за сильно обидисьте его.

Жінка: Та я, пане судіє, думала, що то мій муж вертає з го теля і перекрадаєсь вікном в хату.

В готелі.
— Як за багато випи, то не могу працювати, мушу заперестати...
— Чи пити?
— Ні, працювати!...

Російська Охотнича Флота

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересідання великими двотрубовими скорими пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифкарт:
З Нью Йорку до Роттердама або Роттердама до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа каюта 30 дол.

З Нью Йорку до Лібава: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа каюта 37 дол.
З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44, третя класа каюта 34 дол.
Найближній корабель „Смоленск“ відходить з Нью Йорку в Вівторок 18. Септембра 1906, о 2-ій годині пополудні.
Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

Годівка на ціле життя \$5.95
Правдивий 14 к. Золотом повнений а не поволучуваний годинник стеміюваний в середній „14 к. гарантований на 20 літ“. Виглядає як щиро золотий годинник але є сильний, гарно гравірований або простий з никелем, волосом і білим емаліюваним циферблатом; можемо его дістати в якій небудь величній: мужеський номер 18 або 16 і жіночий, номер 6 або 0. Виснаєм експресом С. О. Д. і дозволяємо его оглядати перед заплачеєм. Сли переконали ся, що се найліпший годинник на сі гроші, заплати агенту \$3.95 і кошти експресу. Гарний лапцюшок додаєм даром, а хто пришле вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий лапцюшок і хрест даром і заощадить кошти експресу. Не бій ся! ми емоїмо за се, що говоримо. Той сам годинник в середок Elgin о \$2.00 більше. Ціни виразно що хочеш.
CROWN JEWELRY CO.
Dept 166, 63 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Фарми на продаж!
1) Фарма около 80 акрів. 2 добрі сяди, трохи малого овочу. 12 акрів ліса. Дім на 1 і пів поверха, 9 кімнат; стодола, добра жерельна вода. Около 6 миль від 3-ох желанців. 2 милі від Crystal Lake, 1 і пів милі від Lake Idle-wild, 2 милі від Dundaff, 1 і пів милі від Clifford. Школа коло фарми. Ціна \$2,150.00.
2) Фарма 42 акрова, сад, добрий дім, 8 кімнат; стодола і шопи. Добра вода. Миль від міста. 3 милі від Егіе дипа. Ціна \$1,800.00.
3) 75 акрова фарма. 2 доми. Стодола, добрий сад, трохи ліса. Керниць і потік. Дві милі від міста Москва. Ціна \$2,100.00.
4) Фарма 42 акрова, добрий дім з 9 кімнатами, стодола, всілякі овочі. Добра керниць і потік. 1 миль від желанців, 2 і пів милі від Москва. Ціна \$1,500.00.
Всі ті фарми недалеко Скрентон, Па. Більші інформації в редакції „Свобода“, 203 Linden St., Scranton, Pa.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.
Нас знають в цілій Америці, що ми продаєм ліпшу виску за ту саму ціну як хтонебудь другий в Америці.
Платимо експрес від замовлень вище \$5.00 на захід до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддалення опускаєм 10 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз з замовленем посилайте готівку в режістрованім листі або почтовий переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
Пишіть по приватний цінник. Всі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Оли-
фантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковый Бизнесъ
Офисъ Адвокатскій

Банковый Бизнесъ.
Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарты на всѣ лінії за ту саму цѣну, що и головній компанії.
Хто хоче дати вѣдложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру зарукѣ, най удасть ся до мене.
Офисъ Адвокатскій.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або домъ въ старомъ краю продати або купити ґрунтъ, увѣльнити ся вѣдъ контролѣ войскової, вѣдъ еквицирки або асентерунку, най прийде до моего офісу або менѣ напише.
Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА наведемо всегда свѣдѣ-
зимо цѣно, импортованій вина и цыгара пер-
шой класы.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повновасти, завіщання, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажі майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.
Справи Війскові, як подане о увільнене від контролі і вправ, о асентерунок в Америці залагоджує моя Канцелярія війскова.

Даремні Фарми!
Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнійшу землю совсім даром, про край де 100,000 Русинам тепер добре поводить ся.
Великий Канадійскій Цивічний Захід.
Сля так, то не занедбай писати малу суму, бо лиш \$1 як річку вред-
алату на одинокую руску часопись в Канаді, чаеюпис яка що твоя переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселенцями.
Руско-Англіійскій і Англіійско-Руский Тлумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вчить ся скоро по англіійски. Написана і надрукована так, щоб аспокійти жадання Русинів в Америці і Канаді. Много помічних і поучаючих відділів. Ціна \$1.50.
Канадійскій Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

ОДИНОКИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Кождий Русин маючий яку небудь потребу в Нью Йорку, чи в околиці, повинен вступити до того готелю, бо тут дістане най-
адоворші і найтанші напички всякого рода і пораду, де най-
лучше зупити шифкарту.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**
Ask your newsdealer for it or send 5 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
59 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:

Америка.....15 ц.	Навернений Грішник.....20 ц.
Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.	Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Новий Завіт.....4 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.	Образки і загадки.....10 ц.
Весела книжочка в образках.....30 ц.	Оповідання.....15 ц.
Гріх мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.	Оповідання про аздрих богів.....10 ц.
Дімо в історії православної місії в Америці.....10 ц.	Про відступників від рос. православія.....10 ц.
Дімо про звирята.....30 ц.	Про нутро землі.....25 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.	Покуса.....10 ц.
Емігрант.....15 ц.	Псалтир.....1 дол.
Жовнір.....10 ц.	Розмова Поляка, в Русиню.....10 ц.
Журавлі.....15 ц.	Руско-англіійскій словарець.....80 ц.
Житє Ісуса Христа.....150 дол.	Релігійні вірованя старинних народів.....20 ц.
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	Смерть.....10 ц.
Зуб за зуб.....10 ц.	Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
Казки про Жидів.....15 ц.	Степові люде.....15 ц.
Історія Руси в образках.....10 ц.	Страйк.....20 ц.
Капітал і праця.....15 ц.	Тарас Шевченко.....15 ц.
Книжка Рахункова.....50 ц.	Тимко Гаврилук.....15 ц.
Календар.....25 ц.	Унія в Америці.....20 ц.
Марія.....10 ц.	Хто в чого живе.....15 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу.....20 ц.	Які то є люде на землі, в 20 образках.....50 ц.
	Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
	Через кордон.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. **Золоте перо Sanford 2.00 дол.**
Атлас цілого світа, англійскій, 105 мап, над 300 сторін, подає імєна і людність 40,000 міст цілого світа 1 дол.
Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка а 6 стіп довга (лиші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.
Адрес треба всегда выписати англійскими буквами і то дуже виразно.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ЧИ чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?
Чому ж посилає все ще гроші через чужих?
Хто пішле до нраю через „Свободу“ не менче 50 долярів нараз, той дістане в дарунну гарний календар.
Адрес:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загалом кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібує боят ся страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вам не розказує, ані з роботи Вас не нажене.
Я вам поможу, стати независимим. Купіть собі фарму. За моім посередництвом можете собі купити фарму в сгейтах Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина.
А все можете добре продати і за готові гроші. — Пипіть на а ссе:
J. H. JELINEK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десьте прочитали се оголошене.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лиш раз по-голова від него коштує сего пива, ніколи не болять, то иншого вже не боєсть здорове і буде пити. **поживне.**
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.